

CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

66 ncı Birleşim

1 . 4 . 1965 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	578	3. — Dışişleri Komisyonu Sözcüsü Fet- hi Tevetoğlu'nun dış münasebetlerle ilgili	
2. — Gelen kâğıtlar	578	550, 555, 556, 558, 564, 576, 577, 578, 579,	
3. — Yoklama	579	580, 581, 582 sıra sayılı kanun tasarıları- nın öncelikle ve ivedilikle görüşülmesine	580
4. — Başkanlık Divanının Genel Ku- rula sunuşları	579	dair önergesi	
1. — İktüzüğün 4 ncü maddesi İdare Âmirliği seçiminin gizli oyla yapılmasını âmir bulunduğundan, evvelce işari oyla yapılan seçim iptal edilerek Aydın Üyesi İskender Cenap Ege'nin; gizli oyla, İdare Âmirliği seçimi,	579	5. — Demeçler ve söylevler	581
2. — PTT nin 125 ncı hizmet yılını doldurmuş olması dolayısıyla memur ve hizmetlilerine birer aylık tutarında ikra- miye verilmesi hakkındaki kanun teklifi- nin, özel okullar kanun tasarısının görü- şülmesini mütaakıp diğer işlere takdimen ve ivedilikle müzakeresi hakkındaki öner- gesi	579:580	1. — Dışişleri Bakanı Hasan Işık'ın; Arabulucu Galo Plaza'nın raporu ve bu hu- sustaki Türk görüşünü belirten demeci	581
		6. — Görüşülen işler	582
		1. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarının Millet Meclisince kabul olu- nan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonları ra- porları (M. Meclisi 1/539; Cumhuriyet Se- natosu 1/441) (S. Sayısı : 565) 582:607,609:623	

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Tabii Üye Sıtkı Ulay; milletvekili ödenekleri tartışmasının üzücü mahiyet aldığına temasta, Türkiye'de maaş ve ücretlerin beş bin lira ile tavanlanması ve bunu aşacak miktarına % 90 vergi nisbetinin tatbikini ve bu harekete en yüksek makamlarda bulunanların örnek olmaları, gerektiğini bildirdi.

Adalet Partisi kontenjanından açılan İdare Âmirliğine İzmir Üyesi Hilmi Onat'ın aday gösterildiğine dair, mezkûr parti Senato Grup Başkanlığı tezkeresi okundu ve Hilmi Onat İdare Âmirliğine seçildi.

Sağlık Eğitim Enstitüleri kuruluş kanun tasarısı ile,

Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasına dair Andlaşma ile (A), (B), (C), (D), (E) ve (F) eklerinin; Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Türkiye Cumhuriyeti ve Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan Garanti Andlaşması ile bu Andlaşmanın II nci maddesinde atıfta bulunan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel

maddesine dair listenin; Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı Ek Protokollerinin; Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Anlaşmanın; ve en ziyade müsaadeye mazhar millet şartına dair Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın; onaylanmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tasarısının kanunlaşmaları kabul edildi.

Özel öğretim kurumları kanunu tasarısının komisyondan gelen maddeleri üzerinde bir süre görüşüldü.

1 Nisan 1965 Perşembe günü saat 15 te toplanılmak üzere birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
<i>Ihsan Hamit Tığrel</i>	<i>Âdil Ünlü</i>

Kâtip
Niğde
Kudret Bayhan

2. — GELEN KÂĞITLAR

Raporlar

1. — Gümrük memurlarından vazifei memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleğinde kendilerinden istifade edilmeyenler hakkında yapılacak muameleye dair 1920 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler, Anayasa ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/417, Cumhuriyet Senatosu 1/493) (S. Sayısı : 584)

2. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Zirai istihsal fazlası Andlaşmaları gereğince ithal olunacak zirai ve gıda maddeler ile bedelsiz olarak verilen Amerikan ihtiyaç fazlası malzeme, teçizat ve vasıtaların vergi muafiyeti hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Geçici Komisyon raporları (Millet Meclisi 1/472, Cumhuriyet Senatosu 1/500) (S. Sayısı : 585)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İhsan Hamit Tigrel

KÂTIPLER : Kudret Bayhan (Niğde), Sırrı Uzunhasanoğlu (Bolu)

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosunun 66 ncı Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz var, müzakereye başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *İçtüzüğün 4 ncü maddesi İdare Âmirliği seçiminin gizli oyla yapılmasını âmir bulunduğundan, evvelce işari oyla yapılan seçim iptal edilerek gizli oyla İdare Âmirliği seçimi.*

BAŞKAN — Dün, işari oyla bir seçim yapılmıştı. İçtüzüğün 4 ncü maddesi karşısında, bunun yanlış olduğu iddia edilmiştir.

Hakikaten bunun mutlaka gizli oyla yapılması icabetmekte olduğu tetkikat neticesi anlaşılmış olduğundan, İdare Âmirliği için namzet gösterilmiş olan Hilmi Onat arkadaşımızın veya yine aynı kontenjana ait diğer bir zâtın, (o salâhiyet sizlere aittir.) seçilmesini açık oyunuza arz edeceğim. Oylar, isim okunmak suretiyle sepete atılacaktır. A. P. namzedi Sayın Hilmi Onat'ı veya aynı kontenjandan olmak şartıyla diğer bir arkadaşı Genel Kurul seçmekte serbesttir.

Tasnif heyeti için ad çekiyorum: Hüfzı Oğuz Bekata?... Yok.

Azmi Erdoğan?... Burada.
Mehmet İzmen?... Burada.
Rifat Ökten?... Yok.
İsmail Yeşilyurt?... Burada.

Mühürlü kâğıtlar dağıtılacaktır. Oylamaya nereden başlanacağına dair kura çekiyorum: Enver Kök'ten başlanacaktır.

(Cumhurbaşkanınca S. Ü. Enver Kök'ten başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Seçim neticesini arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu İdare Âmirliği için yapılan seçime (101) üye katılmış ve neticede ilişik listede adı yazılı üye hizasında gösterilen oyları almıştır. Arz olunur.

TASNİF HEYETİ

Üye	Üye
Diyarbakır	Giresun
Azmi Erdoğan	Mehmet İzmen

Üye

Yozgat

İsmail Yeşilyurt

Hilmi Onat	99
Boş	2
Yekûn	101

BAŞKAN — Sayın Hilmi Onat, 99 oyla Senato İdare Âmirliğine seçilmiş bulunmaktadır. Kendilerini tebrik eder ve muvaffakiyetler dilerim. (Alkışlar.)

2. *Aydın Üyesi İskender Cenap Ege'nin; PTT nin 125 ncı hizmet yılını doldurmuş olması dolayısıyla memur ve hizmetlilerine birer aylık tutarında ikramiye verilmesi hakkındaki kanun teklifinin, Özel okullar kanun tasarisının görüşülmesini müteakip diğer işlere takdimen ve ivedilikle müzakeresi hakkındaki önergesi.*

BAŞKAN — Tasnif devam ederken bir önerge var, okutuyorum.

Başkanlığa

Gündemin 8 nei maddesinde kayıtlı bulunan PTT nin 125 nei hizmet yılını doldurmuş olması dolayısıyla ikramiye verilmesi hakkındaki kanun teklifinin diğer maddelere takdimen ve ivedilikle müzakeresini arz ve teklif ederim.

Aydın
İskender Cenap Ege

FEHMİ BAYSOY (Erzincan) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Bayurun efendim.

FEHMİ BAYSOY (Erzincan) — Muhterem arkadaşlar, her seferinde bir ivedilik teklifiyle gündemde bekliyen bir sürü maddelerin önüne geçilmektedir. Ve bunlar öyle şeyler ki, nihayet o kadar da acele değildi. Halbuki, diğer taraftan gündemin birer tek maddelik kanunları var; bu işle ilgili arkadaşlar 15 gündür gelip burada bekliyorlar, dönüp gidiyorlar. Diğer taraftan meselâ burada, gündemin birinci defa görüşülmesi lâzımgelen işler arasında olan Birinci Kavakçılık kurumlarına ait bir kanun teklifimiz var. Bu, uzadıkça bizim zararımıza oluyor. Lütfedin de.. Zaten ivedilikle müzakeresi için bir takrir vermiş bulunuyoruz. Lütfedip kabul buyurunuz ve bunları da öne alınız da bu işler de bitmiş olsun, bu kadar sürünce mede kalmayın. Hüürmetlerimle.

BAŞKAN — Önergenizi izah sadedin Sayın Ege, buyurunuz.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşım; gündemin 8 nei maddesini işgal eden PTT nin 125 nei yılını doldurması münasebetiyle verilecek ikramiye kanun teklifi 14 ay önce verilmiş bir tekliftir. 14 aydır komisyonlarda ve Umumi Heyetlerde bekliyen bu teklifin bir an önce kanunlaşması için bir hayli de araya zaman girmiş olması dolayısıyla artık bu bekletmenin kâfi geleceği düşüncesiyle takrir vermiş bulunuyorum. Bendeniz de süreli kanun tasarılarının görüşülmesi mevzuunda arkadaşım gibi düşünüyorum.

Ancak bir hayli zamandır gündemimizde bekliyen bu teklifin bugüne kadar konuşulması için takrir vermemekle de bu anlayışı göstermiş bulunuyoruz. Arkadaşlar lütfetsiniz, zaten iki

maddelik, azamî üç maddelik bir kanun teklifidir, görüşülün ve böylelikle de hakikaten bu teklifin kanunlaşmasını bekliyen bir çok vatandaşın da artık beklemekten kurtulmasını ve bir sevince kavuşmasını temin etmiş oluruz. Takdir Yüksek Heyetinizindir, Hüürmetlerle imle.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, tabiiyle bunun, elimizdeki kanunun müzakeresinden sonra olması esastır. Müzakeresinden sonra PTT memurlarına ikramiye verilmesi hakkındaki kanun tasarısının terahhan müzakeresi teklif edilmektedir. Bu teklifi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — *Dışişleri Komisyonu Sözcüsü Fethi Tevetoğlu'nun dış münasebetlerle ilgili 550, 555, 556, 558, 564, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582 sıra sayılı kanun tasarılarının özetine ve ivedilikle görüşülmesine dair önergesi.*

FETHİ TEVETOĞLU (Samsun) — Gündemdeki bazı mühim kanunlar hakkında, bendenizin de önergesi var, Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Şimdi bu kanundan sonra PTT müzakere edeceğiz. Ondan sonra başkanının müzakeresini arzu ediyorsunuz vermeniz takririnizi, oya arz edelim efendim.

İdare Amisliği seçimi için oyunu kullanmayan arkadaşımız var mı?. Yok. Oylama muamelesi bitmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Uzun zamandır görüşülmesi bir türlü mümkün olmayan ve yabancı memleketlerle ilgili dış münasebetlerimiz üzerindeki kanunların öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar ittihamını arz ederim.

Dışişleri Komisyonu Sözcüsü

Samsun

Fethi Tevetoğlu

S. Sayısı: 550, 555, 556, 558, 564, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582

BAŞKAN — Önergeyi dinlediniz, oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER

4. — *Dışişleri Bakanı Hasan Işık; Arabulucu Galo Plaza'nın raporu hakkında açıklamalarda bulunarak bu husustaki Türk görüşünü belirten demeci*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, Sayın Dışişleri Bakanı, Arabulucu Galo Plaza'nın raporu hakkında açıklamada bulunacaklar.

Buyurun, efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI HASAN IŞIK — Sayın Başkan, Senatonun sayın üyeleri, Birleşmiş Milletler Ara Bulucusu Bay Galo Plaza Kıbrıs konusuyla ilgili son raporunu birkaç gün evvel ilgili devletlere tevdi etmiştir. Bu rapor tetkik edildiğinde Hükümetiniz Arabulucu Bay Galo Plaza'nın arabuluculuk sıfatıyla ilgili bir müşahede yapmak zorunluluğunda kalmıştır. Bugün beni huzurunuzda gelmeye sevk eden husus, bu müşahedemizi arz etmektir.

Rapor tetkik edildiği zaman görülmüştür ki, Bay Galo Plaza salâhiyetleri dışına çıkarak meselenin esası hakkında kanaat izharında bulunmuştur. Böyle bir kanaat izharı bizi artık Galo Plaza'nın Arabuluculuk sıfatının zail olduğuna hükmetmek zorunluğuna sevk etmiştir. (Bravo sesleri) Bu kanaate varışımızın mucip sebepleri anahatlarıyla dün akşam yayınlanan bir bildiri- de belirtilmiştir. Bunları tekrar huzurunuzda bahsetmekle vaktinizi almış olacağım için sarfı nazar ediyorum. Yalnız şu hususları müsaadenizle belirtmek isterim. Şurası muhakkaktır ki; her hangi bir kimse kendisine verilmiş olan salâhiyetlerin dışında tasarruflarda bulunur ise bu tasarruflar hiçbir zaman kendisine tevdi edilmiş vazifenin icabı tasarruflar addolunamaz. Binaenaleyh; bizim kanaatimiz şudur ki; raporda meselenin özü ile ilgili olarak Galo Plaza tarafından ileri sürülmüş olan telkinler tamamen bir insanın şahsi kanaatleri mesuliyetinden daha ileri bir mesuliyet taşıyan bir vasıfta değildir. Binaenaleyh, hiçbir zaman tarafımızdan kale alınmasını icabettirmez ve hiçbir zaman da bunlar ilerdeki mesaiye bir mesnet teşkil edemez.

Bay Galo Plaza bu raporunu neşretmekle vazifesini bitirmiş olacağı bize tesbit edilmiştir. Ve maalesef ara bulucu Bay Galo Plaza'nın vazifesi Kıbrıs meselesini müspet bir sonuca götürmeden hitam bulmuştur. Bu tabiatıyla daima meseleye biran evvel hal çaresi bulmayı arzu eden Türk Hükümeti için üzücü bir husustur. Bununla beraber, biz, bu üzüntülerimizin üzerinde durmayıp ileriye bakmaya ve Kıbrıs meselesini memleketimiz için tatminkâr olacak olumlu bir neticeye götürmek çarelerini araştırmaya gayretliyiz. Türkiye'nin bu meselesinin halledilmesinde başlıca unsurun Türkiye'yi ve Yunanistan'ı tatmin edecek bir hal çaresi aranmakla kabil olabileceği hususundaki kanaati bugün de devam etmektedir. Bugüne kadar yapılmış gayretler, girişilmiş olan teşebbüsler göstermiştir ki, Kıbrıs meselesi, bir Türk - Yunan münasebetleri meseleleri olarak ele alınmadıkça bu meseleyi olumlu, istikrarlı ve tarafları tatmin edici bir hal çaresine götürmeye imkân yoktur. Biz bu kanaatle Kıbrıs meselesi için bir nihai çözüm yolu bulunmasına samimiyetle gayret edeceğiz. İntihabedeceğimiz yol barış yolu ve müzakere yolu olacaktır. Fakat aynı zamanda şu hususu da herkesin bilmesi lâzımdır ki; bugün Ada'da Türk Camiasının içinde bulunduğu şartlar tahammül edilebilir şartlar değildir. Binaenaleyh; Türk Camiasının yaşama şartlarının normal hallere getirilmesi de bizim için başta gelen bir vazifedir. Türk Hükümeti barışçı yollarla giderken tabiatıyla mâziden de ders alarak bir emrivaki ihtimalini arzu etmemekle beraber göz önünde bulundurmaktadır ve her hangi bir emrivaki karşısında lâkayt kalmamanın kararındadır ve bunun çarelerini de düşünmüştür. Arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, bazı arkadaşlar ve bu arada Dışişleri Komisyonu Başkanı Sayın Bekata Hükümetin bu husustaki kararını tasvip ve takviye maksadiyle konuşmak arzusunda bulunmuşlardır. Fakat umumi müzakere açılmadığından kendilerine maalesef söz veremeyeceğim.

6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Özel öğretim kurumları kanunu tasarı-
rısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve
Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe
ve Plân komisyonları raporları (M. Meclisi
1/539; C. Senatosu 1/441) (S. Sayısı: 565) (1)*

BAŞKAN — Komisyondan gelen 21 nei
maddeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Özel öğretim kurumları kanun tasarısının
21 nei maddesi kabul edilmiş olan takrirler de
dikkate alınarak aşağıdaki şekilde hazırlan-
mıştır.

Saygılarımla arz ederim.

Madde 21. — Özel öğretim kurumlarında
yönetim, eğitim ve öğretimin asıl görevi bu ku-
rumlarda olan yönetici ve öğretmenlerle yürü-
tülmesi esastır.

Her derece ve tipteki özel öğretim kurum-
larının yöneticilik ve öğretmenliklerinde, en az
dengi resmî öğretim kurumlarının yöneticilik
veya öğretmenliklerine atanabilmek için gerek-
li nitelik ve şartları taşıyanlar görevlendirile-
bilir.

Bu esasa göre, okulların özellikleri göz
önünde tutularak yönetici ve öğretmenlerinde
aranılacak nitelik ve şartlar yönetmelikte be-
lirtilir.

İhtiyaç halinde, esas görevi resmî öğretim
kurumlarında olan öğretim elemanlarına aylığı
karşılığında okutmakla yükümlü olduğu ders
saatlerine halel gelmemek ve resmî öğretim ku-
rumlarında okuttukları ders saatinin yarısını
geçmemek üzere yetkili mercilerin izniyle özel
öğretim kurumlarında ücretle ders verilebilir.
Ancak bu kanunun yürürlüğe girişinden sonra
veya bir özel okulun kuruluşundan itibaren beş
yıl içinde gerekli tedbirler de alınmak suretiyle
mevcut kadronun en az üçte birinin, esas gö-
revi bu okullarda olan öğretmenler tarafından
kurulması zorunludur.

Resmî öğretim kurumlarında öğretim ele-
manı iken ilgili mercilerin izniyle özel öğretim
kurumlarında yöneticilikle görevlendirilenlerin

kendi kurumlarıyla ilişkileri kesilir. Bunlar
özel öğretim kurumunda çalıştıkları sürece maas-
sız izinli sayılırlar. Bu kanun yürürlüğe girdiği
tarihten itibaren bir özel öğretim kurumu için
bu yoldan yönetici görevlendirmesi üç yıl geç-
miyeceği gibi bir öğretim elemanı da bu şekil-
de üç yıldan fazla maasız izinli sayılamaz.

Bütçe ve Plân Komisyonu sözcüsü
İstanbul

Osman Zeki Gümüsoğlu

BAŞKAN — Söz isteyen?.. Yok. Dün kabul
edilmiş olan, veyahut da dikkate alınmış olan
takrirlerin ışığı altında tanzim edilen 21 nei
maddeyi dinlediniz. Maddeyi oyunuzda sunuyo-
rum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ka-
bul edilmiştir. Açık oyunuzda sunulacaktır. Bu-
nunla beraber 47 nei maddenin başlığını çıkar-
ılması ve geçici madde de açık oylarınıza sunu-
lacaktır.

Şimdi 32 nei maddeye geliyoruz. Dün Ko-
misyondan gelen 32 nei madde okunmuş ve bir,
iki arkadaş da konuşmuştu. Komisyondan gelen
madde evvelece Komisyonun kabul etmiş oldu-
ğu maddenin son kısmının çıkarılmış olmasın-
dan ibarettir. Komisyonun bu suretle hareket
etmiş olması arkadaşlarımız tarafından tenkid-
lere mârüz kalmıştır. Şimdi Komisyon bu hu-
susta söz istemiştir.

Buyurun Komisyon.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU ADINA
OSMAN ZEKİ GÜMÜSOĞLU (İstanbul) —
Sayın Başkan, muhterem üye arkadaşlarım;
dikkat buyurulursa 32 nei maddenin bir ve
ikinci fıkralarında özel öğretim kurumlarında
çalışacak öğretmen ve idarecilerin kurucular
ile olan münasebetleri tanzim edilmektedir. Ya-
ni özel okullarda çalışan öğretmen ve idareci-
lerin, kurucuların tasarrufu altında tek taraf-
lı idarecileri ile haksız muameleye muhatabol-
mamalarını öngörmüş ve bu keyfiyeti kanun-
laştırmıştır. Maddenin üçüncü fıkrası öğretmen
ile idarecinin Sosyal Sigortalar Kanunu ile
sağlanan haklarının ihlâl edilmemesini hükme
bağlamıştır.

4 neü fıkra mukavele süresi hakkında hü-
küm vaz'etmiştir. 5 nei fıkrası resmî okullar-
dan ayrılarak özel okullarda çalışan öğretmen

(1) 565 S. Sayılı basmayazı 24 . 3 . 1965
tarihli 60 ncı Birleşim tutanağı sonundadır.

ve idarecilerin memuriyet haklarını saklı tutmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığında bir öğretmen ayrılarak seneler sonra tekrar Millî Eğitim Bakanlığına avdet eylediğinde, kendi emsaline muadil maaş alma imkânlarını sağlamaktadır. Bu maddenin sonunda, 6 ncı fıkra olarak eklenen bir bend vardır. Millet Meclisi metninde içtimai menfaatlere hâdim cemiyetler tarafından açılan özel okullarda çalışan öğretmenlere emeklilik hakkının tanınması hükmüne bağlanmış idi. Millet Meclisinin metni Senatoma intikal ettikten sonra Millî Eğitim Komisyonumuzca bu son fıkra maddeden tayyedilmiştir. Bütçe ve Plân Komisyonunda bu husus müzakere edilirken Millet Meclisinin metnini nazarı itibara alarak yalnız kısıtlayıcı bazı hükümler ilâvesiyle maddeyi tedvin eylemiştik. Heyeti umumiyenize kanunun müzakeresi aksedince, ihtisas komisyonu olan Millî Eğitim Komisyonunda vazifeli arkadaşlarımızın ikazıyla, 21 ncı madde ile 32 ncı maddenin çelişmekte olduğu Komisyonea nazarı itibara alınarak madde geri istenmiştir. Komisyonumuz bir gün sonra Mansur Ulusoy'un Başkanlığı altında Rasim Haneroglu, Sami Küçük, Erdoğan Adalı, Osman Gümüşoğlu, Hüsnü Dikeçligil, İsmail Yeşilyurt, Sayın Mehmet Ali Demir'in iştirakleriyle toplanmış idi. Yalnız bu maddenin oylanması sırasında yani, 15 kişilik mürettep adedin sekiz kişisi salt çoğunluğu komisyonda hazır iken, komisyona iştirak eden üyenin birinin salonu terk etmesi anında madde oya konmuş, yedi oydan dördünün maddeden bu son fıkranın tayyedilmesine karar verilmiş olması şeklinde tecelli eden kararlarıyla karar alınmıştır. Çünkü celsede muhterem arkadaşlarımızın bazıları komisyonu töhmet altında bırakacak beyanda buldukları için Yüksek Huzurlarınızı işgal etmiş bulunmaktayım. Komisyon salt çoğunlukla toplanmıştır. Yalnız işin oylanmasında bir arkadaş oya katılmamıştır, yedi kişinin ekseriyeti ile karar vermiştir. Kaldı ki; komisyon böylesine bir ekseriyeti bulmasa dahi geri alınan bir maddenin başkan ve sözeü tarafından yeniden tedvini mümkündür.

İçtüzüğün sarahatle hükme bağlanmış olduğu bir hususun münakaşa konusu edilmesi ve komisyonun hatası şeklinde ithamda bulunma-

nın uygun olmadığı mütalâasını arzı beyan ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Batur.

SUPHİ BATUR (Sinop) — Muhterem arkadaşlar; bahis konusu olan, hususi hukuk hükmüne tabi olan, daha doğrusu Ankara Koleji öğretmenlerinin Emekli Sandığı statüsüne tabi olup olmamaları hususunda arkadaşlarımız muayyen istikametlerde fikirler dermeyan etmişlerdir. Şimdi evvelâ Emekli Sandığı Kanununun statüsünü mütalâa etmek lâzım. Emekli Sandığı aylıkları, dereceleri Devlet tarafından bir esasa bağlanmış olan personeli içine alan nevama bir güvenlik statüsüdür, bir güvenlik kaidesidir. Bu Devlet tarafından tek taraflı yapılmıştır. Yani tahditlidir, tadadidir. Şimdi arkadaşımız bunun içine orada çalışan hocaları da sokmak isterler. Ama; Emekli Sandığımızın statüsü bir senede, iki senede, üç senede beş senede hâsıl olmuş bir düşünceenin mahsulü değildir.

Tarihî bir tekâmül seyrine göre tekevün etmiş bir kaidesi vardır. Arkadaşlarımız der ki, bilhassa Nusret Tuna arkadaşımız, Anayasanın zannediyorum, madde numarası aklımda kalmadı, - 6 ncı madde olacak.. 58 ncı madde galiba, değil mi! - Sosyal güvenliği bahis mevzu eder, doğrudur. Sosyal güvenliği de Devletin tanzim ve temin etmesi elbette Anayasaya göre vazifesi cümlesindedir. Vazifesi cümlesindedir ama, Emekli Sandığı Kanunu içine bunu sokmak doğru mudur, değil midir? Mevzuubahsolan şey oradır. Kanaatimizce doğru değil. Kaideli asliye ve esasiye olarak hukuku hususiye hükümlerine tabi, devamlılığı belli olmıyan bir müessesenin, bir cemiyetin, bir şirketin personelini devamlılığı ebedî olan, mahşere kadar gidecek olan Devlet Statüsünün içerisine sokma zannediyorum ki değil, katî olarak sokmak doğru değildir, caiz değildir, hattâ mantıkî olmaz, caiz olmaz.

Şimdi bir adam gelecek 99 senelik şirket kuracak, 50 senelik anonim şirket kuracak, 20 senelik anonim şirket kuracak; buradaki insanları alacaksınız nereye sokacaksınız Emekli Sandığı Kanunu içine sokacaksınız. Birgün gelecek şirket ortadan kalkacak. E... Sonra ne olacak? İkramiye ne olacak, pirim ne olacak,

Devletin giriştiği taahhüt ne olacak? Bunların hepsi kendiliğinden suya çıkar. Cemiyet böyle. Şimdi tasavvur edin ki, bu ismi geçen, adı geçen cemiyeti buraya soktunuz. Yarın ikramiye veremezse, pirimi veremezse Emekli Sandığı ne gibi bir usul takibedecektir? Basit; takibedeceği usul ya Medeni Kanuna göre yapacak, ya Ticaret Kanunu hükümlerine göre yapacak. Alacağı varsa, iflâsını istiyecek, hali hacze düşmüşse Asliye Hukuk Mahkemesine gidecek. Bu cemiyeti feshet, diyecek. Yani yapılan, temmül edilen fayda; ki kanuna aykırıdır, kanunun ruhuna, maksadına aykırıdır; bu taraftan daha çok zararlar tevlidedecektir.

Bu Emekli Sandığı Kanunu tahdidi ve tahdidi olan ve Devletin bünyesinde çalışan bir miktar insanlara tahsis edilmiş olan bir nevi - bendeniz arkadaşlara uymuyorum - sigorta hükümleri de değildir. Sigorta hükümleri başka. Şimdi burada konferans vermeye kalkarsak iş uzar. Sigorta da böyledir, emeklilik de böyledir, dersek iş uzar. Ama, buraya sokulamaz. Arkadaşlarımızın, bilhassa Nusret Tuna arkadaşımızın çok hakkı vardır. Anayasa hükümlerine göre Devlet bunun için; eğer yoksa ki, arkadaşlarıma sordum, sosyal sigortalara girmiyor, eğer sosyal sigortalara giriyorsa orda yerini bulun. Ama Emekli Sandığı Kanunu içinde asla ve kat'a yeri yoktur. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Fehmi Alpaslan.

FEHMİ ALPASLAN (Artvin) — Muhterem arkadaşlarım, tasarının Millet Meclisince kabul edilen şekli de mülhem almak suretiyle birçok kıymetli arkadaşlarımla birlikte Yüce Başkanlığa takdim etmiş olduğumuz önergede, kamu yararına kurulmuş derneklerin işlemlerde buldukları özel okulların, emeklilik hakkı çerçevesinde, öğretmenlerine imkân vermesi hususunu savunmuş bulunuyoruz. Biraz evvel konuşan çok değerli arkadaşım Suphi Batur'un memleket hizmetinin muayyen prensipler, gelişmiş prensipler içerisinde ele alınması lüzumunu belirten sözlerine karşı saygılı olmak doğrudur, isabetlidir. Yalnız her şeyden evvel meselenin prensibi üzerinde hiç olmazsa Hükümeti ve sorumluları tatmin edici şekilde izahat vermeye zorlayacak şekilde bir mâruzatla bulunmayı lüzumlu hissettim Prensiplere

saygı göstermek memnuniyetle kabul ettiğimiz bir husustur. Ama bu prensipler cemiyetin ihtiyaçlarını bir türlü karşılamaz olursa ve biz bu prensipler içinde bocaladığımız müddetçe bu cemiyetin muhtacolduğu imkânları ve değerleri elde etmek imkânından mahrum kalırsak, o zaman illâ ve illâ muayyen prensiplere bağlı kalacağız diye kendimizi kayıt altında bulundurmanın da mutlak mânasında isabet kaydedeceğine inanmak zordur.

Emekli Sandığı statüsü, ki binbir değişiklik hâlâ mihrakına oturmamış olan bir statüdür. Eğer muayyen görüşlerden ayrılmayı icabettirecek bâzı vaziyetlerle bizi karşı karşıya getirirse memleketin büyük ihtiyaçları muvacehesinde o prensipleri günün ve bilhassa istikbalin ihtiyacına uydurmuş olmak da bize düşen vazife olur.

Şimdi bizim karşımıza çıkan, Sayın Batur'un buyurduğu gibi, muayyen anonim şirketlerin işleteceği bir okul değil, kamu yararına kurulmuş olan dernekler tarafından çalıştırılmakta olan okullar meselesi vardır. Ve bizim gözümüzde bu meseleyi değerlendiren bir realitedir ki, Ankara Kojejidir.

Aziz arkadaşlarım,

Ankara Kolejinde 5 500 tane öğrenci okumaktadır. Ankara Koleji her yıl lisesinden 400 e yakın mezun vermektedir. Şimdi Millî Eğitim Bakanlığının resmî okulların verdiği mezun sayısını dikkate aldığımız zaman Ankara Kolejine dört elle sarılmanın mutlak lüzum ve zaruret olduğuna şahsen inanıyorum. Mezun olduğum Artvin lisesi bir yıl içinde maalesef ve maalesef 25 tane öğrenci ancak mezun veriyor. O 25 öğrenci Millî Eğitim Bakanlığının bütün imkânlarıyla teğiz edilmiş bir okuldan mezun oluyor, Beride 400 öğrenci Millî Eğitim Bakanlığına sureti katiyede yük olmadan, Ankara Kolejinin, hem de çok daha iyi yetişmiş bu şekilde, mezun olmuş öğrencileri olarak bizim istikbal hizmetlerimizi omuzlamanın yoluna giriyorlar.

Şimdi bunun gibi İstanbul'daki eidden şimdiye kadar olan mesaisi ile Millî Eğitim okullarından, mübalâğa ile söylemiyeyim, ama hiç birisinden geri kalmış olmıyan Darüşşafaka Lisesi de işte bu kanunun kapsamına gireceklerden bir tanesi. Hatırımında kaldığına göre bir de Işık Lisesi bu teklifin kapsamına giren bir okuldur.

Böyle okullarda devamlı olarak vazife veren öğretmenler eğer, hakikaten çocuklarımızı yetiştirme mevzuunda kendilerinden beklenen hizmeti emekli olmakla arıyor ve kabulleneceklerse ve emeklilik hakkı kendilerine tanınmadığı takdirde içine düşecekleri vaziyetin tesirinde bizim çocuklarımız üzerinde menfi tesir husule gelecektse, o halde böyle bir öğretmenlere, asli vasfı öğretmen olan ve öğretmenliği de kâr ve kazanç gayesiyle çalışan okullarda değil, Millî Eğitim Bakanlığında daha ileri bir hassasiyet içinde kamu yararına hizmet eden derneklerin bünyesinde vermekte bulunan öğretmenlere böylesine bir hak tanımak, her halde ağırlık teşkil etmez. Bunun Emekli Sandığına maddi bir külfeti de yoktur. Çünkü onlar esas itibariyle şimdiye kadar sosyal sigortalara dernekten, yani tesisten ve kendi bünyelerinden olmak üzere yüzde 16 ya aşkın, yüzde 16,2 nisbetinde, maaşlarının bu nisbetinde bir meblâğ yatırmaktadırlar. Bu öğretmenler, ki daimi olanlar, bu tarzdaki okullarda öğretmenlik yapanlar, muhtelif katagoriler içinde çalışıyorlar. Bir kısmı geçici öğretmendirler, ek öğretmendirler, bir kısmı da daimi öğretmendir. Bu daimi öğretmenler bize yaptıkları müracaatta kendileri Emekli Sandığına tabi olurlarsa, okulun garantili öğretmen kadrosuna kavuşacağını, kaliteli öğretmen kadrosuna kavuşacağını ve burada yetişen gençlerimizin gerçek mânasında beklenen neticeyi vereceğini samimiyetle ifade etmişlerdir ve bizi de inandırmışlardır.

Aziz arkadaşlarım, öğretmenlerin, devamlılık ifade eden bir güvenlik içinle bulunmaları halinde bir okulda ne büyük mahzurlar teşkil ettiklerini şahsan nefsinde müşahade etmiş olan bir arkadaşımı. Benim büyük oğlum Ankara Kolejinin orta kısımdan mezun oluncaya kadar kendisine emek sarf ettim, okudu. Şimdi halen o okulla bir alakası yok, ama, oğlumun devamlı öğretmen bulamamak yüzünden içine düştüğü vaziyetleri bertaraf etmek için bir baba olarak ciddi surette büyük gayretler sarf etmenin peşindeyim ve sarf ettiğim bu gayretleri eğer çocuğuma hasretmeyip de memleketin diğer işlerine gösterebilsem zannediyorum ki, çok daha iyi bir eleman, bir unsur olarak bu cemiyetteki yerimi almak mümkün olur. Zannediyorum her baba benim gibi düşünür ve her baba evlâdını

ve bu arada kendi evlâdı ile aynı atmosfer içerisinde yetişen memleketin yarınki istikbalini temin edecek çocuklarını düşünüyor. O itibarla böylesine ciddi bir problem karşısında Emekli Sandığının bilinen statüsü budur diyerek yalnız bu esbabı mucibe ile talepler reddedilirse, bunu şahsan kabul etmeme imkân yoktur. Eğer memleketin yüksek menfaatleri bu noktada toplanıyorsa, o halde Emekli Sandığının da prensiplerini bir anlayış ve kavrayışla muayyen noktaya getirmek mümkün olur ve lâzımgelir. Ama, istirhamım şu: Şimdi karşımda görüyorum, Emekli Sandığının mensupları var. Sosyal Sigortalar mevzuunda Yüce Heyetinizi de tenvir etmesini beklediğimiz eski Kurucu Meclis üyesi kıymetli arkadaşım var. Bizi bu öğretmenlerin halde ve istikbaldeki vaziyetlerini daha iyi teminat altında bulunduracak bir vaziyette olduğumuza inandırılırsa, o zaman memnuniyetle bu istikamete gidebiliriz. Yok, bu noktada teminat alamazsak, prensip buymuş diye böyle bir prensibi şahsan tanımıyorum. Prensip, bu memleketin yüksek menfaatlerindedir; prensip, bu memlekete hayırlı evlâtlar yetiştirecek elemanları bu cemiyetten kıskanmaktadır. Mâruzatım budur, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Dün ve bugün söz almış olanların isimlerini okuyorum. Sayın Tuna siz söz almıştınız, değil mi, efendim?

NUSRET TUNA (Kastamonu) — Evet.

BAŞKAN — Dün söz almış olanlar; Sayın Tuna, Sayın Bozcalı, Sayın Kınaytürk, Sayın Öztürkçine de söz almışlardı, ama söz talebini geri aldılar.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Sayın hatip konuştuğu için, cevap vermeye mecburum.

BAŞKAN — O halde yeniden sıraya girersiniz. Sayın Demir, Sayın Özgüneş, Sayın Öztürkçine söz almışlardır. Vakıa bir kifayet takriri var, ama henüz altı kişi konuşmadığı için oya maalesef koyamayacağım.

HÜSNÜ DİKEÇLİĞİL (Kayseri) — Dün ben de söz talebetmişim.

BAŞKAN — Hatırladım, efendim, dün siz de söz istemistiniz. Bugünlüklere tekaddüm ediyorsunuz.

NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar; dün akşam usul hakkındaki görüşlerimi ifade etmeye imkân bulmuştum, esas hakkında konuşmamıştım. Şimdi Komisyon sözcüsü, bu bizim usul hakkında beyanımıza cevap verdi, buna ilk defa kısaca temas ettikten sonra esasa gireceğim.

Arkadaşlar; bizim Anayasamızın 86 nci maddesi Meclislerin üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanacağını emretmektedir. Üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplandıktan sonra toplantı zamanında bu nisap devam edecektir. İftizüğümüzde eğer toplantı nisap kalmamışsa ayağa kalkıp ikaz etme, başkanın takdir etme, kâtiplerin ikaz etme gibi vazifeleri şu hali göstermektedir. Ama denecek ki, her zaman böyle mi oluyor? Kötü bir emsal hukuk nizamı olamaz. Burada Mecliste ve komisyonlarda toplantının devam edebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğu şarttır. Oylamada mutlaka ve muhakkak salt çoğunluk olacaktır. Aksine müsamaha bir hukuk nizamı yaratmaz. Şimdi Komisyon sözcüsü sekiz üye ile toplandıklarını fakat oylamadan evvel bir üyenin gittiğini, oylamaya iştirak etmediğini, binaenaleyh 15 kişilik komisyonun yedi kişi ile oylamaya gittiğini açıkça ikrar etti, zabıtlara geçti.

Anayasa Mahkemeleri Meclislerin bu kabîl tasarruflarını tetkike yetkilidir. Bir arkadaşın daha evvel orada bulunup da, sonra terk etmiş olması, oylama anında sekiz kişinin olduğu mânasına gelmez. Yanlış yoldayız. Yedi kişilik bir komisyon karar veremez.

Sonra bir şey daha dediler, biz komisyon olduğumuza göre, alırız raporu, toplantı olmadan da karar veririz. Hayır arkadaşlar... Komisyon müzakere edilmeyen bir metni alamaz. Komisyon metni aldı, komisyonu topladı, artık ondan sonra biz nisaba uymayız, diyemez. Binaenaleyh, işin bu usule mütaallik tarafı başından sonuna kadar sakatlıkla mâlûldür. Bunu peşinen belirttikten sonra esasa geçiyorum.

Muhterem arkadaşlar; şimdi bu mevzunun tetkikinde Anayasamızın 50 nci maddesini nazara almanızı rica edeceğim.

«Madde 50. — Halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını sağlama Devletin başta gelen ödevlerindedir.»

Devlet bu Anayasa ile neyi tekeffül ediyor? Halkın, topyekûn halkın okutma, eğitime külfetini üzerine alıyor. Mecburi olanlarını aşağıda tadadetmiş. Fakat milleti okutmayı Devlet üzerine almış. Şimdi, diğer 21 nci maddesinde Devletin gücünün yetmediği ahvalde hususi teşebbüsün Devlete yardımcı olabilmek üzere özel okullar açabileceğini kabul etmiş. Kabul ettiğimiz Beş Yıllık Plânda, Devletin yükünü hafifletmek üzere özel okullara ehemmiyet verilmesi lâzımgeldiği açıkça belirtilmiş. Binaenaleyh, biz özel okulları gerçi bütün özel okulları şu hizmeti ifa ettiklerinden dolayı takdirle karşılamakla beraber, bunları iki gruba ayırmak mümkündür. Bunlardan bir tanesi sıf âmme hizmeti görmek, âmme yararına hizmet etmek gayesiyle kurulmuş hayır cemiyetleridir; kâr kasdi, kâr gayesi yoktur. Bir de kâr kasdi güden özel okullar vardır. Bizim 32 nci maddede, Millet Meclisinden gelen metinde konan ve yardım istenen okullar kâr gayesi güden okullar değildir. Âmme menfaatine hâdim olan cemiyetlerin kurmuş oldukları okullardır. Muhterem Fehmi Alpaslan arkadaşımız gayet güzel teşrih ettiler, bu okulların başında 92 yıldan beri memlekete büyük hizmetler görmüş olan Darüşşafaka gelmektedir. Yetim çocukları almaktadır, şehit çocuklarını almaktadır. Bunları okutmaktadır ve hakikaten iftihar edebileceğimiz çok kıymetli elemanları yetiştirmiş, bu memleketin hizmetine tevdi etmiştir, bu bir.

İkincisi; Ankara Koleji 1928 de Atatürk'ün eenebi dille tedrisat yapan okulların açılması hususundaki direktifi üzerine kurulmuştur. 1932 den beri, 30 yılı geçen bir zamandan beri, memlekete hakikaten hayırlı evlâtlar yetiştirmiş bir müessesenin hocalarını teminat altına alma gayesini gütmektedir. Bir diğer okul Kızılay'ın açmış olduğu, harb zamanında orduya hizmet edecek olan ebe ve hemşire okulu gibi okulların hocaları gelmektedir.

Şimdi muhterem arkadaşların, bu okullara bu şekilde sosyal güvenliği temin edilmeyen öğretmen tâyin edildiği zaman biran için zaruret içinde bulunduğu zaman bu okula girmektedir, bu vazifeyi görmektedir. Fakat resmî bir yerde vazife bulur bulmaz. Senenin ortasında birkaç ay hizmetten sonra ayrılıp gidebilmektedir.

Ankara Koleji 5 500 evlâdımızı okutmaktadır. Hocaları 1 - 2 - 3 ay çalıştıktan sonra resmî sektörde bir hizmet bulunca ayrılıp giden kimseler olduğuna göre kendisinden beklenen sıhhatli randımanı verememektedirler. Bunun hocalarının buraya geldiği doğrudur. Gelmesinden bâzı arkadaşlarımız şikâyetçi olmuş. Bunların dedikleri şu: Memlekete hizmet eden bu müessesese, günden güne geriye gitmektedir. Atatürk'ün direktifi ile kurulmuştur, inkişâf etmiştir, gelişmiştir; fakat hocalar sosyal güvenliğini bulmadığı için devamlı hoca temin edilememekte, muvakkat hocalarla tedrisat günden güne zayıflamaktadır. Binaenaleyh, kendilerinden istenen randımanın alınması mümkün olamamaktadır. Talepleri, Türk okullarında bir kıdem yılı başarı göstermek suretiyle terfi etmiş, kıdem almış hocaların Emekli Sandığına hiçbir suretle zarara uğramamasını, kendisinin bir fazladan ödeme yapmasına imkân vermeyecek şekilde gerek müesseselerden, gerek şahıslardan kesilecek, Devlet memurları gibi kesilecek ödenekle şu haklarını teminat altına alınmasını istemektedirler. Burada münakaşası yapılan, şirketlerle karıştırılan, efendim bu hususi şirkettir, anonim şirket kurulmuştur, fâlân. Hayır, arkadaşlarım, Emekli Sandığına ilk defa giren özel teşebbüs, bizim teklif ettiğimiz fıkradaki özel teşebbüs değil ki, bundan evvelde yine şimdi her halde kendileri de söyleyecektir. Bâzı özel teşebbüs, Devlet memuru statüsünde olmayan kimseler Emekli Sandığı statüsünden istifade ettirilir, hale getirilmiştir. Şimdi... («Hangisi? Meselâ» sesleri) Türk Hava Kurumu. Türk Havayollarının vaktiyle açmış olduğu planörler yetiştirilmesi hakkında ki okul bir özel teşebbüştür. Türk Hava Kurumu. Burada hizmet görenler Emekli Sandığına ithal edilmiştir.

CAVİT TEVFİK OKYAYUZ (İçel) — Böyle şey yok, müsterih olun.

NUSRET TUNA (Kastamonu) — Bize verilen malûmat bu. Şimdi bu şekilde Devletin üzerine almış olduğu maarif hizmetine yardımcı olan ve yıllardan beri şu hizmeti görmekte olan, fakat kanuni bir teminat bulamaması dolayısıyla devamlı öğretmenden mahrum kalan ve günden güne zayıflayan bu müesseselere de-

vamlı öğretmen temin etmek gayesiyle Millet Meclisinden gelen, Millet Meclisinin Umumi Heyetinin tasvibettiği maddenin bizim Bütçe ve Plân Komisyonunda değiştirilen şekliyle daha ıslah edilmiş, daha ileri bir hale getirilmiş olduğunu kendileri tasvibetmiştir. Birkaç gün sonra müzakeresiz maddeyi geri almışlar ve tekrar serapa bu hükümleri kaldırmak suretiyle yeni bir metin getirmişlerdir. Demek oluyor ki, Bütçe Komisyonunuz ilk müzakeresinde bunu isabetli görüyor ve kabul ediyor. Arada ne oldu, nasıl bir şey oldu, nasıl bu kanaatlerinden vazgeçtiler, bunu biz bilmiyoruz, fakat aradan birkaç gün geçtikten sonra, dediğim veçhile müzakeresiz maddeyi geri almışlardır. Dörde karşı üç kişinin muhalefetiyle bunları maddeden çıkarmışlardır. İstirhamımız şu: Bu memlekete bir hizmet olacaktır. Darüşşafaka gibi fakir fakara çocuklarını okutan bir müesseseseye hayatiyet verecektir. Atatürk'ün eseri olan bir kolejin hayatının idamesini temin edecektir. Bu şekilde bunlara sosyal güvenlik temin eden maddenin kabulüne iltifat buyurmanızı istirham etmekteyiz.

Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Bozcalı buyurun.

ÖMER LÜTFİ BOZCALI (İzmir) — Muhterem Başkan, kıymetli arkadaşlarım, özel okulları ikiye ayırarak bunların bir kısmını kamu yararına hizmet gayesi ile kurulan özel okullar ve diğerini de alelûmum özel okullar olarak ayırıp bunların bir kısmında çalışan öğretmen arkadaşlarımıza emeklilik hakkı verilmesi hususundaki bir kısım arkadaşlarımızın konuşmalarını dinledim. Millî Eğitim Komisyonunda bu mevzu üzerinde etrafıca konuşup, görüştük. Alâkalı Hükümet erkânıyla, bu mevzuun mütehassıs kimseleriyle de istişarede bulunduk. Evvelâ şu kısmı kısaca arz edeyim. Emeklilik tanınan şahıslar olduğuna göre, kamu yararına hizmet eden özel okullarla diğer okullarda çalışan öğretmenlerin şahıslarında bir fark yoktur. Neden? Çünkü her ikisi de muayyen bir maaş karşılığı bir hizmet akdiyle giriyorlar ve bu hizmet akdiyle muayyen bir ücret alıyorlar. Eğer müesseseler için Hazine'den her hangi bir menfaat ödenmesi iktiza ediyor idi ise birlikte bunu kabul ederdik ve nitekim daha önce kabul ettiğimiz bir madde ile Devletin bu gibi müesseselere-

re yardımı için ayrı bir fon açılması kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu müesseseye hakikaten Devlet yardım etsin. Fakat o müesseselerde çalışan aynı vasıfları haiz öğretmenlerin bir kısmını ayırarak emeklilik hakkı tanıyıp diğer bir kısmını emeklilikten mahrum etmek, hakkaniyet esasına, hukuk nizamına aykırı olduğu aşikârdır. Kaldı ki, emeklilik mevzuatı lütfen tetkik buyurulduğu zaman görüleceği üzere; emeklilik mevzuatı öyle uluorta filâmı da emekliliğe tabi tutalım, falan kimseler girsin şeklinde olamaz arkadaşlar. Gidip gördüm, bu işin mütehasssısı olan arkadaşların diyorlar ki, evvelece yüzde 5 üzerinden maaşlardan kesilen kesenekler Devletin de yüzde 5 ödenekleri karşılamadığı için ahiren çıkanlar bir kanunla bu yüzde 6 ya çıkarıldı. Ve bu her ikisinden toplanan yüzde 12 lerin asgari 25 sene ve devamlı olarak yatırıldığı takdirde 25 senelik hizmetini tamamlamış olan memura yine orada, 47 nci maddede ekli olarak gösterilen cetveldeki emeklilik hakkını iktisabederler. Bundan gayri olarak her hangi bir kimsenin emekli olsun demekle, emekli olamayacağı aşikârdır. Şimdi her hangi bir kanuna bir madde eklemek suretiyle filân müessesede çalışan hizmetlilerin de emeklilik haklarını tanıyalım dediğimiz zaman, diğer emekli keseneği ödiyen ve emekli maaşı alan arkanaslarımızın hukukuna açıkça taarruz etmiş oluruz. Bundan başka gizlice de Hazinenin bir kısım parasını şahıslara ayırmış oluruz. Eğer bir yardım yapılacaksa biraz evvel de bahsettiğim, kabul etmiş olduğumuz maddeden istifade ederek Devlet, bu müesseselere âzami yardımı yapsın. Bu emeklilik prensibini, emeklilik müessesesini kökünden zedeliyecek hakkaniyeti, adalet prensiplerini ihlâl edecek bir duruma sokulmaktan iğtinabetmemiz iktiza eder.

Bundan başka muhterem arkadaşlarımız; emeklilik, mevcut mevzuatımız ve Meclisimize gelmiş bulunan Personel Kanunu ile prensibolarak kabul edilmiştir. Kimlerindir? Memurlarıdır. Memurların dışında kalan kimseler ancak mensuboldukları müesseselere hizmet akdiyle bağlıdır ve bunlar da yine Yüce Meclisin kabul etmiş olduğu ve henüz tatbikatına girmiş bulunduğumuz Sosyal Sigortalar Kanunu ile kabul edilmiştir. Biraz sonra bu mevzuda izahat verecek olan Sayın Umum Müdürün vereceği

izahatından da dinliyeceğimiz gibi, emeklilikten pek çok, yani fazlasiyle daha teminat altında bulunan, hizmet akdiyle bağlı olan müessese mensuplarını durup dururken, bilerek veya bilmiyerek ızzar etmiş bir yola girmekte şu takririn kabulü ile ortaya çıkmış bulunuyor. 15 madde kadar, belki daha, daha fazla, 21 madde üzerinde sıralanan mukayeseler tetkik buyurulduğu zaman ki, Umum Müdür Beyefendi belki etraflıca izahat vereceklerdir. Bunların içerisinde emeklilik hakkını kazananlar mahdud olan menfaatler içerisinde kalıyor. Mahdud sahada teminat altına alınmıştır. Sosyal Sigortalar Kanununa girenlerse daha fazla menfaat görmekte-dirler. Bu itibarla hem prensipleri zedelemek, hem mevcut mevzuatımızı ihlâl etmek yoluna gitmektense, onların da hukuku ızzar edilmediğine ve böyle okulları muhtelif şekilde ayırmaya da aralarında müsavata kaldırır şekilde şahıslar üzerinde bir hakkaniyetin dışına çıkan bir duruma sokulmamak için Komisyonun şu son getirmiş olduğu şekil gayet yerinde ve muvafıktır. Takrir Yüksek Heyetinizindir. Teşekkür ederim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Kınyatürk. Efendim, maddelere oy vermeyenler var mı?. Oylama muamelesi bitmiştir.

ÖMER FARUK KINAYTÜRK (Burdur) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarımız, 32 nci maddenin konuşulmasında, işin ruhu ve tahillere sırasında iki fikir ortaya çıkmış bulunuyor. Birisi, bu arkadaşlarımız bilhassa menafii umumiyeye hâdim derneklerde vazife gören veya o derneklerin husulo getirdiği özel okullardaki arkadaşlarımızın bir sosyal güvenliğini, emekliliklerini tanımanın lüzumlu olduğu ve bu suretle memlekette maarife büyük ölçüde mesailerıyla, eğitimleriyle iştirak etmiş bulunan bu grupta çalışan arkadaşlarımızın emekli olup garantili bir çalışma ve başarı içerisinde girmeleri fikri hâkimdir.

İkincisi; sayın komisyonun da tahminime göre ikinci fikre sahibolduklarımızı zannediyorum. Ve değerli arkadaşım Suphi Batur Beyin de iddia ettikleri Emekli Sandığı bir Devlet garantisi ile âmme hizmetinde çalışan memurları bünyesine alır. Bu veya buna benzer daima kanunlar getirilerek Emekli Sandığını zede-

lememeliyiz, iddiasındadır. Ve buna misal olarak da bir şirket vermiştir.

Değerli arkadaşlarım, ben ikisi arasında tahlil yaparak kararı Yüksek Heyetinize bırakacağım.

İki fikir de muhtemeldir. Yalnız hâdiseyi bir prensip hâdisesi olarak ortaya atmak ve bundan dolayı da Devlet garantisi ile emekliliği savunmak, bugünün anlayışı ile, müsaade buyurulursa, Türk toplumunun umumi menfaatlerini, umumi prensiplerini öne almak zorundayız. Evvelâ bugün veya dün kurulmuş bir şirketin personellerinin emekli olmasını müdafaa etmiyoruz arkadaşlar. Biz diyoruz ki; özel okullar statüsü iki türdür, birisi, hiçbir kâr düşünmeden maarif ordusuna katılmış cemiyetleriyle, hattâ bütçelerinde ziyan etmiş ve yahut zor karşılamış müesseselerin âmme hizmeti görme yarışında ve hattâ yine bu kanunda kabul ettik.

Binaenaleyh, bu işi ben bir hususi sektör veya şirket kabul etmiyorum. Ama yapısı itibarıyla bir dernek imiş. Aziz Atatürk'ün kurduğu esnasındaki ilk beyanlarını okumakla yetineceğim. 1928 de kurulan bu müessese hakkında Atatürk konuşmasında, Türk Millî Eğitim Derneği, Eski Türk Maarif Cemiyeti kuruluşunu ilham eden Atatürk'ün, Büyük Millet Meclisinin 1 Kasım 1925 tarihli İkinci Dönem 3 ncü toplanma yılını açış nutkundan bir parça : «Maarifimizden bahse başlarken, kız ve erkek çocuklarımızın ana ve babalarının tahsil için gösterdikleri umumi sevk ve tahallükü takdirle teşkâr etmek isterim. Büyük Millet Meclisinin ve Hükümeti Cumhuriyetin âzami sây ve gayreti sarf ettiği müsellemlerle beraber, ilim ve tahsilin feyz ve nuruna olan iştiağı unumîyi tatmin edebilmekten henüz uzaktır. Önümüzdeki sene içinde Devletçe yapılabilecek âzami fedakârlığı rica ederken...» Aziz Atatürk, «Değil 20 kişiyi içine alacak bir emeklilik hakkı Devletçe yardımı ön görürken bu müesseselere, âzami fedakârlığı rica ederken, erbabı yesaran olan vatandaşlarımıza da saygıya himaye olan çocuklarımızı hususi teşebbüsleriyle okutup yetiştirmelerini ehemmiyetle tavsiye ederim.»

Binaenaleyh, Aziz Atatürk 1 Kasım 1925 tarihinde ikinci dönem konuşmalarında bu okulu

ve buna benzeyen, kâr gayesi gütmeyen bir, iki okulumuzu himaye etmeyi bize o gün göstermiş ve bizi irşadetmiştir. Bugün bu kanunun, lütfeder, kabul buyrulur, çarkarsa içine ancak üç okul girecektir zannediyorum. Birisi Darüşşefaka İstanbulda, ikincisi Işık lisesi, üçüncüsü buna da Türk Maarif Koleji. Ankara'daki Türk Maarif Kolejini müdafaa etmek veya bu okulları himaye etmek kasdiyle konuşmuyorum. Takdirlerinize arz ederiz ki, Ankara'da Türk Maarif Kolejinin maarife yaptığı yardım, hattâ kültür yarışındaki önemi büyüktür. 5 560 çocuğu okutan bu okulun öğretmenleri, eğer sosyal bir güvenliğe, emekliliğe mazhar olmazsa, garantisi olmazsa, hiçbir zaman buradan çıkacak çocuklar için değerli öğretmen bulacağımız inancında değilim. Arkadaşlarım biz Sayın Suphi Batur arkadaşımızın söylediklerini bir şirket olarak burada Türk Maarif Koleji, Işık Lisesi ve arz ettiğim gibi bir de Darüşşafakayı bir hususi teşebbüs diye almıyoruz. Bunları da tamamen Devletin yanında, hiçbir kâr gayesi gütmeyen cemiyetlerin kurduğu birer Devlet işi gören müesseseler olarak düşünüyoruz ve bu zihniyeteyiz. Binaenaleyh, buraya işaret ettikten sonra takdir Yüce Heyetinizindir. Kaldı ki, diğer fikri müdafaa eden ve bunların da bir sosyal sigorta gibi, bir hususi teşebbüs gibi, hususi sektöre ait, yahut cemiyetlerin kurduğu hususi sektör olduğunu ifade veya ima eden arkadaşlarda, karşımıza yarın bir hususi sektör çıkar, hususi özel okul çıkar, aynı hakkı ister, telâşlı mevcuttur. Kanunlar umumi olmalıdır denmektedir. Bu noktayı da müsaadenizle şöyle işaret edeceğim.

BAŞKAN — Sayın Kınaytürk, on dakikalık müddetiniz dolmuştur, lütfen bağlayınız.

ÖMER FARUK KINAYTÜRK (Devamla) — Hususi sektör en küçük mânada da olsa, bir kazanç gayesi gütmektedir. Burada kazanç yoktur. Ayrılığı sarihtir. Kazancı olmayan, ancak Devlet âmme işinde resmî sektör gibi vazife görmek isteyen şu üç okulun 20 öğretmenin emeklilik garantisini yüksek takdirlerinize arz eder, bu tahlili yaptıktan sonra, beni dinlemek lütfunda bulunan Muhterem Heyetinize teşekkürlerimi bildirirken hürmetlerimle huzurunuzdan ayrılıyorum efendim.

BAŞKAN — Söz sırası Sayın Diğeçligil'de ise de Komisyonda üye bulunmaktadır. İmzala-

rını şu şekilde yapmışlardır, 1, 9, 10, 13, 20, 21 ve 22 nei maddelerde söz hakkım saklıdır. 32 nei maddede söz hakkınızı saklı tutmadığınıza göre size söz veremeyeceğim, maalesef. Buyurun Sayın Demir.

Sayın Dikeçliğil, siz, bu 32 nei maddede konuşmayacağım diye peşinen imzanızı atmışsınız. Diğer maddeler için söz verdim biliyorsunuz.

MEHMET ALİ DEMİR (Tunceli) — Efendim, Sayın Batur söz almasaydı, ve o şekilde bir konuşma yapmamış olsaydı, bendeniz söz almıyacaktım. Muhterem arkadaşlar, uzun uzadıya izah edecek değilim. Dün de bir nebze dokunmuşum.

Hükümet tarafından bir tasarı getirilir. Millet Meclisine gelir. Noksan görülür. Millet Meclisinde bir sayın milletvekili bir takrir verir ve bu maddenin arkasına bir fıkra olarak eklenir. Bu, Senatoya gelir, Millî Eğitim Komisyonu ekseriyetle bunu reddeder. Plân ve Bütçe Komisyonuna gelir. Plân ve Bütçe Komisyonunda bu mesele tekrar ele alınır. Hükümet temsilcilerinin huzuru ile Maliye Bakanlığının temsilcisi ve sigortadan gelen temsilcilerle birlikte takrir etüdedilir, enine boyuna; o gün daha fazla bir üye katılır ve nihayet görüldüğü vechile Plân ve Bütçe Komisyonunda kabul edilir.

Biraz evvel bir arkadaşımın dediği gibi, siz burada bir takrir verirsiniz. Takririnizin üzerinde konuşulması lâzımgelirken takrirler alınır yukarıya. Takrirler üzerinde mütalâa yürütülmeden ve inceleme yapılmadan nihayet bir arkadaşımızın yapmış olduğu bir teklifle onun arkasında bulunan 6, 7, 8 nei fıkraların kaldırılması dörtte üç oyla kabul edilir.

Şimdi gelelim Emekli Sandığının durumuna arkadaşlarım. Suphi Batur Beyefendi arkadaşımız buyurdular, dediler ki; Emekli Sandığı nasıl olur? Bir şirket kurulacak, burada vazifeliler çalışacak, efendim bilâhara siz bunlara emekli hakkı tanıyacaksınız. Şirket feshedilecek, buradaki öğretmenlerin, memurların durumu ne olacak?

Şunu arz etmek isterim muhterem arkadaşlarım; şimdi diğer resmî dairelerde çalışan memurların durumu ne ise bunlar da öyle olacak. Meselâ bendeniz emekliliğe tabi memur olarak çalışıyorum. Kaç sene? Beş sene? Beş seneyi

dolduranlara Emekli Sandığı bir hak tanımış, toptan parayı alıyoruz. On seneye kadar hizmet görmüş iseniz on senenin hitamında Emekli Sandığı size ne hak tanımışsa ona da o hakkı tanıyacak. Yani bu maddenin buraya girmesiyle, Devletin resmî bir müessesesinde çalışan bir kimseye tanınan haklar ne ise onlara da tanıncak. 15 seneyi doldurmadan vefat etmişse, 15 seneyi doldurmadan vafat edenlere ne gibi haklar tanımıyorsa bunlara da o hak tanıncak arkadaşlar. Vaziyet bundan ibaret.

İkincisi; şimdi avukatlara belki burada o hak tanınmış arkadaşlarım. O zaman da Emekli Sandığı bunun karşısına çıktı, bu olmaz dedi, ısrar etti, dayandı, zabıtlar meydana. Birçok milletvekillerimiz, Parlâmento üyeleri de bu kanunun karşısına çıktılar. Arz edeceğim husus; avukatlıktan adliye hâkimliğe, savcılığa geçtiği zaman orada geçen hizmetlerin ayrı olarak kıdemlerine sayılması. (O başka sesleri) Müsaade buyurun efendim.

BAŞKAN — Devam ediniz efendim.

MEHMET ALİ DEMİR (Devamla) — Şimdi bu kabul edilir. O zamanda ne yapıldı? O zaman bunun karşısında duruldu. Emekli Sandığı bunun karşısına çıktı. Sonra arkadaşlar kabul ettiler, bu haklardan müstefidoldular. Neden ve niçin? Bu müessesede çalışan ve bütün ömrünü bu müesseseye veren bu kimselerin de istikballerinin garanti altına alınması şart ve elzemdir. Şimdi Sosyal Sigortalar Kurumu diyecektir ki «Ben garantiye aldım». Bu Sosyal Sigortaya karşı birçok arkadaşlarımız birçok memurlar, Sosyal Sigortadan çıkmak suretiyle başka bir yere geçiyorlar, emekliliğe giriyorlar. Bunlar da buradan ayrılacak, başka bir müesseseye gidecek. Onu tercih ediyor. Niçin ona tercih hakkını tanımıyoruz arkadaşlar? İllâ Sosyal Sigortada kalacaksınız şeklinde mecbur musunuz zorlamaya vatandaşı?... Asla... Hem Anayasa var dersiniz, hem vatandaşı zorla mecbur kılarırsınız, böyle iş olmaz arkadaşlarım, böyle şey olmaz. İster orada kalsın, isterse kalmasın. Sigortada çalışan bir vatandaş Emekli Sandığına gittiği zaman o haklardan faydalanan, Emekli Sandığından bir kimse Sigortaya gittiği zaman orada bu hakları tanımıyor. Bu-

rada da aynı şekilde, ordan oraya gidecek, git-tiği zaman bu hakların tamması şarttır, elzem-dir.

Muhterem arkadaşlarım Millet Meclisinin kabul ettiği metin geniş bir kütleyi içersine al-dığı için biz onu değiştirmek suretiyle, eğer verdiğimiz tavrın kabul edilirse, iki ve âzami üç okulda vazife gören öğretmenleri alır ki, resmî bir müessesede, Bakanlığın kabul ettiği resmî bir müessesede çalışanların ve burada bir ki-dem süresi hizmet edenlerin üç sene çalışmış ise arkadaşlarım, o üç sene çalışan ve bunu da ka-zanan kimse geçen müddetinin 5434 sayılı Ka-nun madde ve fıkralarının, bendlerinin emekli-lere tanıdığı haklardan faydalanacaklardır. Bu-nun on senesini mi tanyacak, onbeş senesini mi, beş senesini mi tanyacak; borçlanma su-retiyle mi, sigortalarda geçen müddetten tama-mını mı oraya intikal ettirmek suretiyle mi ola-cak? Bunlar, Emekli Sandığının bilâhara hazırlanacağı yönetmelik veya tüzükle bir hal şekline bağlanacaktır. Tekrar rica ediyorum muhterem arkadaşlarım, bu müessesede çalışan mes-lektaş nihayet bir öğretmendir. Türk maari-fine hizmet etmiştir. Ve etmektedir. Onun için burada hizmet edenlerin hakkını vermemiz lâzım ve şart ve elzendir. Evvelece zaten kabul etmiştir, bunu Millet Meclisi. Plân ve Bütçe Komisyonu tekrar kabul etmiştir arkadaşlarım. Bugün kabul ettiğini yarı Bütçe ve Plân Ko-misyonu bozarsa, Plân ve Bütçe Komisyonunun çalışmasından da insan şüphe eder muhterem arkadaşlarım. Böyle iş olur mu? Dün kabul et, bugün boz. Bir daha şimdi geri gönderecek-siniz, bir de onun aksini getirirsen ne olur ar-kadaşlarım? Olmaz muhterem arkadaşlarım, olmaz. Vermiş olduğum tavrıma iltifat gösterir-seniz, bunlara emeklilik hakkını tanımak yerin-de ve isabetlidir. Bunu yaptığımız takdirde zayi olan bir hak yerine gelecek ve adalet de tecelli edecektir. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi vardır. Hü-kümeti dinledikten sonra oyunuza sunacağım.

O. ZEKİ GÜMÜŞOĞLU (İstanbul) — Hü-kümetten sonra söz istiyorum.

BAŞKAN — Hükümet adına Sosyal Sigorta-lar Umum Müdürü, buyurun.

SOSYAL SİGORTALAR UMUM MÜDÜRÜ
FİKRET PAMİR — Sayın Başkan, Cumhuri-yet Senatosunun sayın üyeleri. Efendim dün-den beri Meclisinizde, Senatonuzda görüşül-mekte olan özel okullarla ilgili kanun tasarısı hususundaki görüşmeler bir vuzuh istemekte-dir. Bendeniz hem Hükümet adına, hem de üye-rinde tereddütler olduğunu iki günden beri mü-sahade ettiğim sosyal sigortalar mevzuunda Heyetinizi tenvir etmek isterim.

İki husus ayrı ayrı mütalâaya hak kazan-mış bulunuyor. Bunun birisi görüşülmekte olan kanun tasarısı dolayısıyla prensipler meselesi. İkincisi de sosyal güvenliğin temsilcileri olan Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortaların mukaye-sesi.

Heyetinizce malûmdur, Emekli Sandığı statü hukukunu, Sosyal Sigortalar hizmet ak-tini esas tutar. Bu iki kadro birbirinden ay-rılmıştır. Bu prensiplerde yapılacak fedakâr-lıklar ancak zaruretlere istinadedir ise doğru-dur. Biraz önce Sayın Alpaslan henüz mihve-rine oturamamış Emekli Sandığından bahsetti. Doğru oturamaz. Zira bugün konuşulmakta olan kanun gibi, her kanun muhtelif zümrelerin de küçük bâzı kayıplarını dikkate alarak mad-de tedvin ederse hiçbir prensip zedelenmeden yerinde kalmaz. Demek ki Emekli Sandığı bil-hassa son yıllarda üzerinde büyük titizlikle çalışılan Personel Kanununun da prensiplerini getirdiği gibi statü hukuku üzerine müesses-dir. 15 yıldan beri sosyal güvenliğin hakikaten gittikçe genişliyen küteller üzerine yayılması- nı temin eden ve başarı kazanan ve bir ay ön-cesine kadar İşçi Sigortaları olan ve bir ay ön-cesi de sayın meclislerimizin Türk Milletine hediyesi olan Sosyal Sigortalarla temin edil-mektedir ve Sosyal Sigortalar biraz evvel arz ettiğim gibi hizmet akdini esas tutmuştur. Şim-di mesele nedir? Hizmet akdiyle hizmet gören bir gruba statü hukunu tatbik etmek istemek-teyiz. Zaruret varsa bunu yapalım, fakat za-ruret yoksa prensiplere el atmıyalım. Kaldı ki Emekli Sandığı dahi kendi mevzuatı içinde 132 ne maddesi ile kendisine taallük edecek ta-sarrufları ancak o kanunda derpiş edebileceği-ni sevk etmiştir. Binaenaleyh bu görüşülmekte olan hususta bir zaruret varsa dahi, bunun o kanunun bünyesinde mütalâa edilmesi gerekir.

Şimdi gelelim sosyal güvenlik meselesine. Memleketimizde sosyal güvenliğin bugün iki belli başlı temsilcisi, eski ve tarihî Emekli Sandığı, yeni ve genç Sosyal Sigortalar Kurumudur. Deniyor ki, bilhassa kamu hizmetiyle, kamu yararına kâr gözetmeksizin faaliyet gösteren derneklere bağlı okulların personelini, sosyal güvenlik bakımından tarsin edin, tahkim edin. Bu demektir ki, bunun dışında kalanların sosyal güvenliği meclislerimizi ilgilendirmektedir. Yahut, 7 ay evvel kabul buyurduğunuz ve bir aydan beri meriyette bulunan bir kanunun sakat doğduğunu ifade ediyorsunuz. Hakikat hiç de böyle değil. Hele biraz önce konuşan Sayın Faruk arkadaşımın eski bir sigortada mensubu olarak bana destek olacağını zannetmiştim. Ve bilirim ki böyle idi. Şimdi Heyetinizi aydınlatmak için bâzı mukayeseler yapmak zorundayım.

Sosyal Sigortalar Kurumu 506 sayılı Kanunla yürütülmekte, Emekli Sandığı 5434 sayılı Kanunla çalışmaktadır. Emekli Sandığı hakikaten eğer sosyal güvenliğin unsurları bakımından mütalâa edilirse bir sosyal güvenli müessesesi de değildir, bir emeklilik müessesesidir. Buna iş kazaları, meslek hastalıkları, analık, mâlûliyet - mâlûliyet muayyen bir şeyde vardır - bunların hiçbirisi mevzuu içinde değildir. İktisadi, içtimai ve sosyal riskler bakımından çok zayıftır. Ama Sosyal Sigortalar böyle değildir. İş kazaları, meslek hastalıkları, hastalık ve analık riskleri yardıma tabidir Sosyal Sigortalarda.

Emekli Sandığında bu yardım yoktur. Er ve çocuklara sağlık yardımı Sosyal Sigortalarda vardır, Emekli Sandığında yoktur. Hele bugünlerde cemiyeti çok ilgilendiren mesker kredisi Sosyal Sigortalarda vardır, Emekli Sandığında yoktur. Dul ve yetim aylığı alanlar sigortaya tabi olarak çalışırlarsa emekli aylığı kesilmez. Emekli Sandığında kesilir. Ve korumak istediğimiz öğretmenler buraya girdiği zaman hiç azımsanılmıyacak derecede yetimler dullar vardır, bunların maaşları kesilecektir. İsteğe bağlı ihtiyari sigorta müessesesi Sosyal Sigortalar da vardır. Evinde oturan, çalışmayan, ihtiyacı olmayan dahi sosyal sigortalara primlerini ödemek suretiyle yarımını garanti altına alabilir. Bu Emekli Sandığında yoktur.

Sadece 1 800 gün, yani beş yıl çalışan sigortalıya aylık bağlanır, mâlûl olursa. Halbuki Emekli Sandığında 15 yıldır. İleri yaşlarda sigortaya tabi olanlara en az beş yıl hizmet etmeleri ve 55 - 60 yaşını doldurmaları kaydıyla emekli aylığı verilir. Emekli Sandığında bu yoktur. Sadece 5 yıl çalışıp ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanır. Emekli Sandığında bu fiilen 15 yılı icabettirir. Aylıkların bugün için asgari hududu 250 liradır. Bundan aşağısı emekli maşası olamaz sosyal sigortalarda. Böyle bir asgari garanti Emekli Sandığında yoktur. Üstelik, buna mukabil Emekli Sandığında Sosyal Sigortalarda olmayan ne vardır? İkramiye vardır. Bir yaş tahdidini beklemeksizin 25 - 30 yılını doldurana emekli aylığı bağlamak vardır. İşte bu iki husustur ki Emekli Sandığını bugün, sanırım, on milyara yakın aktüaryel açık içinde bırakmıştır. Bu sandık daha fazla şurasından, burasından tahribedilirse bugün bünyesinde bulunanların sosyal güvenliğini koruyacak malî durumda olmayacaktır.

Emekli Sandığında 45 yaşındaki bir insan dahi aylığa müstahak olabilir, 25 sene hizmet etmiş ise. Ve bildiğimize göre aktüaryel açıkların bellibaşlı kaynağı budur ve Emekli Sandığının da teşebbüsü bu yaş tahdidini yukarıya doğru çıkartmaktır. Üstelik bu kurumlar, bu âmme işi gören kurumları korumak gibi bir espriden hareket ediliyor. Bunlar nasıl korunacaktır?. Bir defa Emekli Sandığı statüsüne geçirdiğiniz takdirde eskiden geçmiş hizmetlerinin aneak ve aneak 10 yılı karşılendirme konusu olabilir. 10 yılı aşan hizmetleri karşılıksız kalır.

İkincisi; bütün bu kurumlar ikramiye namı altında ödenen paraları Emekli Sandığına vermek zorundadırlar. Her hangi bir okulda 2 - 3 kişi o yıl emekliye sevk edildiği takdirde 30 biner liradan bu kurumların katlanacağı malî külfeti düşünün, bunların çoğu da zararlıdır. Bu kurumlar yıllık bütçelerindeki aylıkları tutarının % 5 ini daima riskleri için karşılık koymak zorundadırlar. Emekli Sandığına intikal edecektir. Sandık yönetim giderlerinden, kurumlar bütçesi nisbetinde, yönetim giderleri Emekli Sandığına intikal edecektir. Bütün bunları bu himaye görmek istiyen kurumların nasıl karşılayabileceği de düşünülecek bir

meseledir. Üstelik bir zaruret yok iken, bir prensip niçin zedelenir. Hizmet akdi ile bağlı bir kişi, bir vazifeli statü hukukuna niçin itilmek istenir? Menfaatlerini korumak için diyelim. Buraya kadarki mâruzatımda, görüldü ki, hiçolmazsa sosyal sigortaların aleyhine bir hüküm yok. En azından sosyal sigortalar güvenlik meselesini Emekli Sandığı kadar temin etmiştir, tesis etmiştir. Üstelik kanunlarımız bugün için değil, yarın içindir. Genç unsurlar sosyal sigortalara muhtaçtır. Belki ileri yaşta olan birkaç öğretmenimiz Emekli Sandığına intikalde fayda umabilirler. Ama, istisnalar için prensipleri zedelemeye hakkımız olmasa gerekir. Bir arkadaşımız da, niçin mecburidir, niye ihtiyari leğildir? dediler. Sosyal güvenlik, mecburilik prensibini beraberinde taşır, birbirinden ayrı mütalâa edilemez.

Şimdilik mütalâam budur. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Kifayet hakkındaki tavrımı okutuyorum, efendim. Ondan sonra tavrım kabul edilirse, sıradaki arkadaşına söz vereceğim.

Yüksek Başkanlığa

Madde üzerinde müzakerenin kifayetine karar verilmesini arz ve teklif ederim.

Kütahya

İbrahim Etem Erdinç

BAŞKAN — Tavrım hakkında söz isteyen?

FEHMİ ALPASLAN (Artvin) — Efendim; söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim; aleyhinde.

FEHMİ ALPASLAN (Artvin) — Çok muhterem arkadaşlarım; önemli bir madde üzerinde görüşüyoruz. Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü Fikret Pamir arkadaşımız gerekçeden çok iyi şekilde bizi tenvir eden izahda bulundu. Bununla bizim şahıslarımız değil, talebi bize getirip, bizi de dile getiren insanları tatmin eder neticeler alındı. Bu bakımdan mesele üzerinde biraz daha görüşme imkânı hâsıl olursa aldığımız bu güzel, yerinde bilginin ışığı altında meseleler daha çok açılır ve biz de öğretmenlerin, bundan sonraki hizmetlerinde daha şevkli olmalarını temin etmek için çaba sarf ederiz. O itibarla yeterliğin aleyhinde bulunuyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Efendim, yeterlik aleyhinde konuşuldu, yeterlik tavrımı de okundu. müzakerelerin yeterliğini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Söz, sırada olan Sayın Özgüneş'indir. Ondan sonra iki tavrım vardır, onları okutup oyuza sunacağım.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabii Üye) — Muhterem arkadaşlarım, ben sadece bir noktayı belirtmek için huzuruza çıkmış bulunuyorum. Burada öğretmenler, menafii umumiyyeye hadim cemiyetler tarafında açılmış olan okullarda çalışan öğretmenler Emekli Sandığına dâhil edilsin, diyen arkadaşımız sadece birkaç öğretmenin menfaatinin korunması hevesinde değildir. Biz bir prensibin üzerindeyiz. Komisyon diyor ki iki tip okul vardır. Birisi Devlet tarafından açılmış olan okul; diğeri de, özel teşebbüs tarafından açılmış olan okul.

Biz diyoruz ki, bir üçüncü daha vardır. Gönüllü teşebbüs tarafından açılmış olan okul. Bu okullar esas özel okul olarak geliştirilmelidir. Çünkü, kâr hevesinde değildir. Hedefi sadece memleketin eğitimine hizmettir. İşte bu okullara bir yardım kasdı ile biz diyoruz ki, bunların Emekli Sandığına dâhil edilmelerinde fayda vardır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — İki tavrım vardır, bu mevzu da, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

32 nci maddenin 5 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

Burdur

Faruk Kınaytürk

Kamu yararına hizmet amacıyla kurulan dernekler tarafından kâr gayesi dışında ve Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tabi okullarda aylık ücretle çalışan ve Millî Eğitim Bakanlığının resmî öğretmen okullarından maaşlı olup da en az başarılı bir kıdem sürüşü resmî okullarda hizmet etmiş bulunan öğretmen ve yöneticilerin bu görevle de geçirdikleri hizmet süresine 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca emeklilik hakkı tanınır.

BAŞKAN — Bir tavrım daha var, onu da okutacağım. Sayın Kınaytürk'ün tavrımı de beşinci değil altıncı fıkra olacaktır.

Başkanlığa

Kanunun 32 nci maddesinin aşağıdaki yazılı şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Tunceli

Mehmet Ali Demir

Madde 32. — Özel okullarla çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenleriyle bu kurumların kurucuları veya kurucular temsilcileri arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin çeşidi, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret miktarı, terfi süreleri, zam nisbetleri ve sözleşmenin uzatılması ve fesih şartları belirtilir.

Bu şartlarda değişiklik ancak, yeni bir sözleşme ile olur. Asıl görevi özel öğretim kurumlarında olan yönetici ve öğretmenlerle yapılacak sözleşmelerde aylık ücret esasına göre düzenlenir.

Bu sözleşmelerde ilgililerin ihtiyari veya mecburi sosyal sigorta bağlantı yardımlarından faydalanma imkânlarını kısıtlayıcı, teklifeye düşürücü önleyici şartlar hükümsüzdür.

Süresi öğretim yılı içinde sona eren sözleşmeler öğretim yılı sonuna kadar kendiliğinden yenilenmiş sayılır.

Özel okullarda yöneticilik ve öğretmenlik yapanların, Millî Eğitim Bakanlığı emrinde görev kabul ettikleri takdirde özel öğretim kurumlarında geçirdikleri sürenin üçte ikisi kıdemlerine sayılır.

Kamu yararına hizmet amacıyla kurulan dernekler tarafından kâr gayesi dışında açılmış ve Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tabi okullarda aylık ücretle çalışan ve resmî okullarda en az başarılı bir kıdem süresi hizmet etmiş bulunan öğretmen ve yöneticilerin bu görevlerde geçirdikleri hizmet süresine 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca emeklilik hakkı tanınır.

BAŞKAN — Efendim; bu iki takrirlerden sonraki takrir daha şümüllü değişiklikler ihtiva etmesi itibariyle evvelâ onu oyunuzda sunacağım. Komisyon buna iştirak ediyor mu efendim?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OSMAN ZEKİ GÜMÜŞOĞLU (İstanbul) — Etmiyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet iştirak ediyor mu? ÖZEL OKULLAR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET DELİGÖNÜL — Etmiyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve Komisyon iştirak etmiyor. Takriri oyunuzda sunuyorum. Nazarı dikkate alanlar... Alınmayanlar... Alınmamıştır.

Sayın Kinaytürk'ün, bir fıkraya ilâvesi hakkındaki takririni tekrar okutuyorum.

FARUK KINAYTÜRK (Burdur) — Takririmi geri alıyorum.

BAŞKAN — Kinaytürk arkadaşımız takririni geri alıyorlar. Şu halde komisyonun getirdiği metni tekrar okutuyorum.

MADDE 32. — Özel okullarda çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenleriyle bu kurumların kurucuları veya kurucular temsilcileri arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin çeşidi, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret süreleri, zam nisbetleri ve sözleşmenin uzatılması ve fesih şartları belirtilir.

Bu şartlarda değişiklik ancak, yeni bir sözleşme ile olur. Asıl görevi özel öğretim kurumlarında olan yönetici ve öğretmenlerle yapılacak sözleşmelerle yapılacak aylık ücret esasına göre düzenlenir.

Bu sözleşmelerde ilgililerin ihtiyari veya mecburi sosyal sigorta bağlantı yardımlarından faydalanma imkânlarını kısıtlayıcı, tehlikeye düşürücü önleyici şartlar hükümsüzdür.

Süresi öğretim yılı içinde sona eren sözleşmeler öğretim yılı sonuna kadar kendiliğinden yenilenmiş sayılır.

Özel okullarda yöneticilik ve öğretmenlik yapanların, Millî Eğitim Bakanlığı emrinde görev kabul ettikleri takdirde özel öğretim kurumlarında geçirdikleri sürenin üçte ikisi kıdemlerine sayılır.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir. Açık oylarınıza arz edilecektir.

Şimdi 45 nci maddenin müzakeresine geçiyoruz. Komisyonun gelen metni okutuyorum.

MADDE 45. — Sözleşmesi yürürlükte olan yönetici ve öğretmenlerden yetersizliğine iki teftiş ve denetleme raporuna dayanılarak Millî Eğitim Bakanlığınca karar verilenlerle hizmete devamında sakınca görülenlerin Baaklıkça

verilmiş olan çalışma izni iptal olunur. Ve bu durum ilgili kuruma bildirilir. Bu bildiriş sözleşmenin feshine ve ilgilinin kurumla ilişkisinin kesilmesine yeter sebep teşkil eder.

BAŞKAN — Efendim, komisyondan gelen bu metin evvelki metnin tamamen aynıdır. Yalnız araya, «teftiş ve denetleme raporuna dayanılarak» ibaresine «iki teftiş» kaydı konmuştur. Bu suretle maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Açık oylarınıza arz edilecektir.

Kanunun müzakeresi bitmiştir. Ancak, iki maddenin tekriri müzakeresi talebedilmektedir. Takriri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

13 neü maddenin tekriri müzakeresini saygiyle dilerim.

İstanbul

Rifat Öztürkçine

NIYAZI AĞIRNASLI (Ankara) — Aleyhinde konuşmak istiyorum.

MEHMET ALİ DEMİR (Tunceli) — Aleyhinde konuşmak istiyorum.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabii Üye) — Aleyhinde konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, bu husus müzakere edilmiştir.

Müzakere açılmaz. Yalnız, takrir sahibi takririni izah edebilir.

Bir tane raha var, müsaadenizle bunu da okutayım.

Başkanlığa

Özel okullar kanunu tasarısının (Bütçe ve Plân Komisyonu raporundaki) 13 neü maddenin İctüzüğün 77 neü maddesi gereğince müzakerenin tekririnin kabulünü arz ve teklif eder, keyfiyetin Umumi Heyetin reyine arzını rica ederiz.

Sinop
Suphi Batur

İstanbul
Erdoğan Adalı

BAŞKAN — Buyrunuz Sayın Öztürkçine, takririnizi izah edin.

HAZIM DAĞLI (Çankırı) — Bir takrir daha var.

BAŞKAN — Sayın Öztürkçine; konuşmıyacak mısınız?

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Arkadaşın da takriri varmış.

BAŞKAN — Efendim;

KAZIM DAĞLI (Çankırı) — Takririm var, verdim efendim.

BAŞKAN — Yok efendim. Bende yok.

HAZIM DAĞLI (Çankırı) — Sekiz, on imzalı vardır efendim.

BAŞKAN — Onu da okutayım efendim; varmış.

Yüksek Başkanlığa

Özel okullar kanun tasarısının, özel yüksek okulların diploma imtihanlarıyla ilgili 13 neü maddesi Yüce Senatoğa tadil edilerek bu okullar imtihanlarının tamamen üniversiteler tarafından organize edilip yapılması esası kabul edilmiştir.

Bu müesseselerin işlemlerini aksatacak ve belki de tamamen durduracak mahiyet arz eden 13 neü maddenin İctüzüğün 77 neü maddesi hükmüne göre yeniden müzakeresini arz ve teklif ederiz.

Çankırı	Kayseri
Hazım Dağlı	Hüseyin Kalpaklıoğlu
Kastamonu	İzmir
Mehmet Çamlıca	Ömer Lütfi Bozcalı
	İstanbul
	Emine Mebrure Aksoley

BAŞKAN — İçinizden kim izah edecek efendim?

Buyurun Sayın Dağlı.

Muhterem arkadaşlar, tekriri müzakere talebi vardır. Alâka ile dinlemenizi rica ediyorum.

HAZIM DAĞLI (Çankırı) — Muhterem arkadaşlarım, 13 neü maddenin müzakeresi sırasında birçok arkadaşlar söz almıştı. Sayın Özgüneş arkadaşımızın gayet belîğ ve heyecanlı bir konuşmasından sonra kifayeti müzakere takriri geldi ve kifayeti müzakere takriri kabul edildiği için aksi fikirler konuşulamamıştı ve bu madde de böyle kabul edilmişti. Sayın Özgüneş bilhassa eski Hayriye Lisesinden misal getirerek mevzua girmişti. Halbuki Hayriye Lisesi imtihanları resmî liselerde oluyordu. O vakit Hayriye Lisesi ve bunun gibi bütün hususi liselerin imtihanları resmî liselerde oluyordu. Binaenaleyh eğer Hayriye Lisesi böyle boş şahadetna-

meler veriyorsa, resmî liselerden aldığı için veriyordu. Binaenaleyh, bu tez tamamen doğru değildir. Hususi liselerde ders veren arkadaşlar, bugün hususi liselerde ders veren arkadaşlar resmî liselerdeki arkadaşlara nazaran daha kıymeti havidir. Çünkü, resmî liselerdeki en iyi kıymetli arkadaşları hususi liseler angaje etmekte ve bu suretle kıymetlerini yükseltmektedirler. Yüksek okullar da böyledir arkadaşlar. Yüksek okullar bugün en kıymetli hocaları angaje ediyorlar ve talebeler bu hocalar tarafından yetiştiriliyor ve bunlar tarafından imtihan ediliyor. Kanun bütün mahzurları bertaraf etmek üzere öyle iyi bir formül bulmuş ki, meselâ diyor ki; yüksek dereceli özel okullarda her yıl teorik ve pratik derslerin imtihanları Millî Eğitim Bakanlığınca yaptırılır. Kim tarafından yaptırılacak? Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yaptırılacak. İmtihan kurulları biri dersin öğretmeni olmak üzere ilgili özel okulda görevli bulunmayan üniversite öğretim üyesi veya resmî yüksek okul öğretmenleri arasından seçilecek iki üye ile birlikte yapılır. Demek ki, öyle yapıyor ki, yalnız yüksek okulda aynı dersi veren arkadaşlar tarafından imtihan yapılmıyor. Ya? Maarif Vekâleti yüksek okula veyahut üniversiteye filân yüksek okulun filân derslerinin imtihanı lâzımdır. Bunun için siz aranızdan iki tane mümeyyiz seçiniz, bu mümeyyizler gitsinler imtihan etsinler diyor.

Arkadaşlar; bir tane ders için iki mümeyyiz gelecek. Diğer beş, on ders için beş, on tane daha mümeyyiz geleceği için binaenaleyh üniversitelerden gelecek hocaların ekseriyeti 20, 30, 40 ı bulacaktır. Bu şekilde bir imtihan sözgecinde geçen çocuklarımız resmî üniversitelerde bir tane hocanın elinden geçmişten daha farksız mı olur? Binaenaleyh, kanun gayet yerindedir. Kanunun bu maddesinin olduğu gibi kabul edilmesi lâzımdır. Aksi takdirde Millî Eğitim Bakanlığının otoritesinin, Millî Eğitim Bakanlığının kuvvetinin ortadan kaldırılmasıyla üniversiteye verilmesi gibi bir vaziyet hâsıl olur ki, bir taraftan Millî Eğitim Bakanlığı bu resmî liselerin açılmasına veya resmî yüksek okulların açılmasına karar verirken, diğer taraftan da bunu üniversitenin pençesine bırakmış olur. Üniversite icabettiği vakit bâzı hocalar böyle okulların kendi okullarından daha yüksek, daha verimli talebeler çıkardığını görerek aksi tarafa gide-

bilirler. Binaenaleyh, kanunun maddesi gayet yerindedir. Verdiğimiz tekriri müzakere teklifinin kabulünü rica ederiz. Aksi takdirde memlekete faydalı olmaz.

NIYAZI AĞIRNASLI (Ankara) — Takririn aleyhinde söz istiyorum. (Müzakeresi olmaz, sesleri.)

BAŞKAN — Tekriri müzakere takririnin müzakeresi olmaz. Yalnız Hükümet veya komisyon mütalâasını söyleyebilir. (Hükümeti dinliyelim, sesleri.) Hükümeti dinliyelim, efendim.

ÖZEL OKULLAR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET DELİĞÖNÜL — Sayın Başkan, sayın üyeler; tekriri müzakeresi talebedilen, Özel Öğretim Kurumları kanunu tasarısının 13 ncü maddesi, gerçekten özel yüksek okulların hayatiyetiyle yakından ilgili bulunması bakımından kanunun bütünü içinde müstesna bir ehemmiyeti haiz bulunmaktadır. Tasarımızda 13 ncü maddede, yüksek malûmları olduğu gibi, özel yüksek okullarımızın diplomaya müncer olacak, esas olacak imtihanlarının nasıl, nerede, kimler tarafından ve ne şekilde yapılacağını tesbit etmiş bulunmaktadır. Burada derpiş olunan esaslara göre özel yüksek okulların diploma imtihanları 3 kişilik bir heyet tarafından yapılacaktır. Bu heyete okul mensuplarından sadece o dersin öğretmeni veya profesörü iştirak edecek; bunun dışında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından emsali yüksek okullardan veya üniversiteden seçimleri tamamıyla o müesseselerin öğretim heyetlerine, Profesörler Kurulu'na tevdi edilmek üzere, ilgili branştan iki öğretim üyesi istenecek, iki profesör katılacak, dolayısıyla bir dersin öğretmeni, iki tane de dışarıdan gelecek profesör veya öğretme üyesinden müteşekkil üç kişilik bir imtihan heyeti huzurunda çocuklar imtihan olunacaklar. Başarıları veya başarısızlıkları bu suretle tâyin ve tesbit olunacaktır.

Madde bu haliyle yüksek malûmları olduğu üzere Yüce Parlâmentonun bütün kademelerinden geçti, fakat son defa burada verilen önergeler üzerine maddenin en kritik noktasında yine Yüksek Heyet bir değişiklik yapma kararı aldı. Son duruma göre bu imtihanların şöyle yapılması lâzımgelecektir. Müsaadenizle maddeyi değişik haliyle aynen okuyacağım. «Yüksek dereceli okulların diplomaya esas olan teorik

ve pratik derslerinin imtihanları üniversitelerin ilgili fakültelerinde veya ilgili resmî yüksek okullarda, yüksek öğretim kurumlarından dersi okutan görevlisinin de katılmasıyla yapılır. Bu imtihanların hangi derslerden ne zaman ve ne şekilde yapılacağı her özel yüksek öğretim kurumunun yönetmeliğinde belirtilir. İmtihanların hangi fakülte veya resmî yüksek okulda yapılacağı ilgili en yakın üniversitenin yetkili organlarıyla tesbit olunur. İmtihan kurulu üyelerinden okulun mensubu olmayanlara verilecek ücret Millî Eğitim Bakanlığınca tesbit edilir ve ilgili özel öğretim kurumlarıyla ödenir.» Müsaadenizle, burada üzerinde önemle ve ısrarla durmak istediğimiz, maddenin 2 nci ve bilhassa 3 ncu fıkrasıdır. Maddenin 2 nci fıkrasında bu imtihanların hangi derslerden, ne zaman ve ne şekilde yapılacağı her özel yüksek öğretim kurumunun yönetmeliğinde belirtilir denmektedir. Bunda her hangi bir hüfuna iddiamız mevcut değildir. Fakat 3 ncu madde imtihanların hangi fakülte veya resmî yüksek okulda yapılacağı ilgili en yakın üniversitenin yetkili organlarıyla tesbit olunur demektir.

Sayın senatörler; şu hüküm kanunlaştığı takdirde halen faaliyette bulunan özel yüksek okullarımızın ilmi sorumluluğu tamamiyle Bakanlığımızın dışında üniversitelere tevdi edilecektir. Bu maddenin açık, sarih hükmünün getirdiği netice budur. Öyle bir müessese ki, idari sorumluluğunu Millî Eğitim Bakanlığı deruhde evliyecek, hatasını, sevabını, vebalini yüklenecek, fakat ilmi sorumluluğa gelince bu tamamiyle muhtar bir üniversitenin emrinde bulunacak. Kanaatimizce işin en kritik noktası, en çıkmaz noktası burasıdır. Yarın şu şartlar altında yapılacak bir imtihan tasavvur edelim. Olabilir ve olagelemiştir. Bu imtihanlarda meydana gelen bir ârizadan dolayı Şûrayı Devlete bir dâva açıldığını kabul edelim. Muhatap kimdir, sorumlu kimdir? Bu soruların cevabını vermek takdir edersiniz ki, kolay değildir. Kaldı ki, idari sorumluluğunu tamamiyle yüklenen bir bakanlıktan, bir müessesenin ilmi sorumluluğunu, almakta, bu makamın yetkileriyle kabili telif olmasa gerektir; bu makamın yetkilerine bir mânada bir tecavüzdür, hâтта müsaade ederseniz itimatsızlıktır, diyeceğim. Niçin bu böyledir? Çünkü, bu müesseselerde, Yüksek Heyetçe ha-

tırılacağı üzere, ara sınıflarımda zaten muadelet bahis konusu değildir. Bu müesseselerin diplomaya esas olan tek, imtihanı bizzat Millî Eğitim Bakanlığı tarafından organize edilecek, teşkil edilecek bir heyet tarafından yapılacaktır ve ancak diploma bundan sonra verilebilecektir. Getirdiğimiz esas budur. Ve işin bu safhası da tamamiyle üniversitelere tevdi edilince, ortada bir mesele kalmıyor. Bu okulları idari sorumlulukları ile de birlikte eğer mümkünse lütfe din üniversiteye devredin diyeceğiz. Ama bu takdir edersiniz ki, kabil değildir.

Şimdi bu imtihanlar nasıl yapılabilir? Bu da ayrı bir problemdir. Bu mektepler de bir çoğu teknik öğretim vermektedir, fen öğretimi yapmaktadır. Bu imtihanların bir çoğu binaenaleyh, laboratuvarlarda yapılmak lâzımdır. Üniversite kendi öğrencilerinin bu istikametteki ihtiyaçlarını karşılayacak imkânsızlıklar içinde iken bir de ona bu özel müesseselerin bu yükünü tahmil etmek kanaatimizce bu işi yüzde yüz çıkmaza sokmak mânasına gelir.

Müsaadenizle küçük bir misal arz edeceğim. Müessese adını zikretmek istemem, sadece laboratuvar faaliyetleri, öğretim faaliyetlerinin çok mühim bir kısmını teşkil eden bir özel yüksek okulumuzu son defa gezmiş bulunuyorum. Bendenize verilen malûmat şu oldu: «Bir mukayese yaparsak resmî emsali fakülteye nazaran acaba laboratuvar imkânlarınız nasıldır?» dedim. Aldığım cevap şu oldu: Efendim, dört misli talebesi bulunan resmî emsali fakültedeki 67 mikroskopa mukabil dörttebir nisbetinde talebesi bulunan bu özel öğretim kurumumuzda halen 167 tane mikroskop bulunduğu, ifade edildi. Ve bizzat bu kadar sayıda öğrenciyi münferit tecrübeler yapar halde bu mikroskoların başında müşahede ettim. (Gürültüler) Müsaade buyurursanız arz edeyim efendim. Bu imtihanları fakültenin yapması zarureti ortaya konursa, 167 mikroskoplu özel laboratuvarını bırakacağız müessesenin, üniversitenin 60 mikroskoplu laboratuvarına, kendi talebesine inzimamen, bir de bu özel öğretim kurumunun öğrencisini taşıyacağız. Bunun takdirini Yüksek Heyetinize bırakıyorum.

BAŞKAN — Sayın Demir, lâtakrabüsselâte, alt tarafını da dinleyin.

MEHMET DELİGÖNÜL (Devamla) — Kal-
dı ki, efendim ,bugün takdir edileceği üzere,
üniversitelerde imtihanların nasıl yapıldığı Yüksek Heyetçe malûmdur. Bir muhtar üniver-
sitede, müstakil bir kürsünün profesörü talebe-
sini tek başına çekmektedir karşısına ve tek ba-
şına imtihan yapmaktadır ve biz Yüksek Heye-
tinize öyle bir tasarı ile geldik ki, deersin öğ-
retmenininde dışında resmî emsali müesseseden
iki tane profesör mümeyyiz gelmektedir. Bu
imtihan heyetinin teşkil tarzı üzerinde muna-
kaşa edilebilir, buna itirazlar yapılabilir. Dışarı-
dan getirilecek iki mümeyyiz az denebilir. Biz
de bu yüksek mütalâaları teemmül eyleriz, na-
zarı dikkate alırız. Eğer kabili tatbik ise bu iki
rakamı üç, dörde çıkarılabilir. Bunlar üzerin-
de her zaman durmak mümkündür. Fakat ge-
tirilen şu yeni nizam asla işliyecek bir nizam de-
ğildir ve yeni açılacak özel yüksek okullarımız
bir yana - çünkü bu tasarı kanunlaştığı takdir-
de bu şartlar altında hiçbir özel teşebbüs bu
kadar büyük yatırımları göze almak riskine gi-
remiyecektir, onun için bunlar bir yana diyo-
rum, - fakat mevcut 14 müessesemizin de âkıbeti
meçhul ve meşkûk hale gelecektir. Bunun veba-
lini Yüksek Heyetiniz elbette bizden çok daha
iyi takdir edecek durumdadır. Yani mesele
Özel Öğretim Kurumları kanun tasarısında, do-
layısıyla Türk maarif nizamı içinde bir özel yük-
sek okul müessesesini tanımak veya tanı-
mamak meselesidir. Eğer bu müesseseleri ta-
nmak zorunda isek, şu işlemez nizama yeni bir
veçhe vermek ve Hükümet olarak getirdiğimiz
tasarıya hüsnü kabul göstermek zaruretiyle kar-
şı karşıya bulunuyoruz.

Yüksek Heyetinizi daha fazla işgal etmek is-
temem.

Saygılarımla efendim. (Alkışlar)

HAYDAR TUNÇKANAT (Tabii Üye) —
Söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Tunçkanat, maalesef Tü-
züğümüz müsaade etmiyor. Cumhuriyet Sena-
tosu böyle bir tekliften sonra teklif sahibini,
komisyonu ve Hükümeti dinledikten sonra, tek-
lifin kabul veya reddi hakkında görüşmesiz işa-
ri oyla karar verir.

Şimdi Hükümetin mütalâasına komisyon iş-
tirak ediyor mu?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU BAŞKA-
NI CAVİT TEVFIK OKYAYUZ (İçel) — Ko-
misyon olarak iştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, taktir
sahiplerinden Sayın Dağlı taktirini izah etti ve
bu tekriri müzakerenin dayandığı sebepleri
anlattı. Hükümet de tekriri müzakere talebine
iştirak etmektedir, komisyon da iştirak etmek-
tedir. Bu sebeple tekriri müzakere talebini oyu-
nuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmi-
yenler... Maalesef anlaşlamadı arkadaşlar aya-
ğa kalkmak suretiyle oylhacağız. Efendim tek-
riri müzakere talebini kabul edenler lütfen aya-
ğa kalksınlar..... Oturun lütfen efendim. Kabul
etmeyenler lütfen ayağa kalksınlar..... Efendim
bir oy farkı vardır. Arkadaşlarımızın sayma-
ları arasında. Binaenaleyh bunu açık oya koy-
mak mecburiyetindeyiz. (Tamam sesleri ve gü-
rültüler)

Efendim, bir oy farkı vardır. (Gürültüler,
«tekrar oya koyun ve tekrar sayın» sesleri)

Efendim, ihtilâf şuradan çıkıyor: Gidiyor-
lar, geliyorlar, oturuyorlar, bundan... (Gürültü-
ler)

Müsaade buyurun efendim, lütfen oturun da
şey yapalım.

Sayın Hancıoğlu... Efendim, sayılamıyor;
müsaade buyurun tekrar oya arz edeyim (Gü-
rültüler) Efendim, herkes yerine otursun, rica
ederim.

Efendim, tekriri müzakere talebini kabul
edenler lütfen ayağa kalksınlar... Gene karıştı,
ben ne yapayım yani?

(Biraz evvel «açık oya koyacağım» demiş-
tin Reis Bey, sesleri)

Sayılrken salona girenler oluyor ve karşı-
yor. Açık oya koyacağım efendim. Açık oy-
lama isim okunmak suretiyle, kabul veya ret
şeklinde olacaktır.

Tektiriri müzakere talebini kabul edenler ka-
bul diyecekler, kabul etmeyenler ret diyecek-
ler.

(İsim okunmak suretiyle açık oylama yapıldı.)

BAŞKAN — Efendim, neticeyi arz ediyorum.
Oya 100 üye iştirak etmiştir, tekriri mü-
zakere isteyenler 51 reddedenler 47, çekinse iki-
dir... (Ortadan ve soldan Ters okundu sesleri)

sağdan, doğru, doğru sesleri) Bu neticesinin aslı olmadığını iddia edenleri davet ediyorum, aksi takdirde, bir hata varsa şu dakikada istifa ediyorum. Buyurun efendim, davet ediyorum, birer birer okuyayım efendim. (Sağdan gürültüler, olmaz öyle şey sesleri) Benim ne menfaetim var bunda. Ben biran evvel müzakerecinin bitmesini de isterim. (Sağdan, okuyalım sesleri) (Sağdan gürültüler) Rica ederim.. Evvelâ kabulleri okuyayım... (Sağdan gürültüler) Cevat Açıklan... Ret.

(Sağdan «usule aykırıdır» sesleri)

Müsaade buyurun efendim, ben hiçbir zaman itham altında kalmak istemem.

(Sağdan, «olmaz böyle şey» sesleri)

ERDOĞAN ADALI (İstanbul) — Böyle bir teamül yok efendim, bu hareketiniz yanlış bir teamüle yol açacaktır.

BAŞKAN — Hayır, teamül vardır efendim, Millet Meclisinde olduğu gibi kendime yuha gektiremem. Burada bizim haysiyetimiz mevzuubahistir. Müsaadenizi rica ediyorum. Divan Heyeti ve bu üç arkadaşın haysiyeti mevzuubahistir. Ya söyleyeceğim, yahut istifa edeceğim.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Sayın Başkan, müsaade ederseniz usul hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Rica ediyorum. Bilhassa rica ediyorum efendim.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Yalnız Sayın Başkan usul hakkındaki konuşmam Riyaset Divanını ve usulü korumaya mâtuf olacaktır. Binaenaleyh şahsi endişelerle herhalde usul hakkında konuşmaya mahal kalmıyacak.

BAŞKAN — Müsaade buyurun efendim.

(Kabul, ret ve çekinse oy verenlerin isimleri okundu)

BAŞKAN — İşte bundan ibaret lütfen yekûnu yapın. İtiraz eden arkadaşlar yekûnu yaptılar mı efendim?... (51) kabul, (47) ret 2 çekinse. Bu vesile ile.. (Alkışlar)

Üç beş dakikanızı işgal ettim, özür dilerim. ama hakikat daha vazih bir şekilde anlaşılmış oldu.

Şimdi 13 nü maddeyi aynen okutuyorum efendim.

MADDE 13. — Yüksek dereceli özel okullarda her yıl teorik ve pratik derslerin imtihanları Millî Eğitim Bakanlığınca yaptırılır.

İmtihan kurulları, biri dersin öğretmeni olmak üzere ilgili özel okulda görevi bulunmayan üniversite öğretim üyeleri veya resmî yüksek okul öğretmenleri arasından seçilecek iki üye ile birlikte üç üyeden kurulur.

İmtihan kurullarına katılacak üniversite veya bilimsel özerkliğe sahip yüksek okul öğretim üyeleri, Millî Eğitim Bakanının istemesi üzerine ilgili fakülte veya yüksek okullarca, usulüne göre seçilir,

İmtihan kurulu üyelerinden okulun mensubu olmıyanlara verilecek ücret Millî Eğitim Bakanlığınca tesbit olunur ve ilgili özel öğretim kurumunca ödenir.

İmtihanların hangi derslerden olduğu ne zaman ve ne şekilde yapılacağı her özel yüksek öğretim kurumunun yönetmeliğinde gösterilir.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Ertuğ.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU BAŞKANI CAVİT TEVFIK OKYAYUZ (İçel) — Yalnız Sayın Başkanım, burada bir tashih yapılmasına lüzum var. Bu, «her yıl değil, diplomaya esas olan teorik» olarak düzeltilmelidir. Birinci satırım başında...

BAŞKAN — Nasıl efendim?

CAVİT TEVFIK OKYAYUZ (Devamla) — «Yüksek dereceli özel okullar her yıl» diyor... Buradaki «her yıl» silinecek Sayın Başkanım. «Diplomaya esas olan» tâbiri konulacak, bunun yerine..

BAŞKAN — «Yüksek dereceli okullar her yıl, diplomaya esas olan teorik ve pratik dersler...» peki... Bu şekilde oya koyuyorum, efendim.

CELÂL ERTUĞ (Elâzığ) — Sayın Başkan, muhterem senatörler; Millet Meclisince kabul edilen metin gayeye çok uygun olduğu lehinde konuşacağım.

Muhterem arkadaşlarım; teklif edilen şekli tatbikat bakımından imkânsız olduğu sayın Hükümet temsilcisi söylemişti. Ben de naçizane yıllarca üniversite öğretim üyeliği yapmış bir arkadaşınız sıfatı ile bunun teklif edilen şekilde kabili tatbik olmayacağını teyid etmek

isterim. Dünyanın hiçbir yerinde teklif edilen şekilde ısrar etmenin, müsaade ederseniz bunu tetkik etmiş, bu mevzuu bir inat meselesi yapmanın, bu mevzuun bu kadar hassasiyetle üzerinde durmanın ben izahını yapamıyorum. Bu mevzu üzerinde üniversite öğretim yönetmelikleri hazırlanırken, senelerce, aylarca incelemeler yapmış tarafsız bir adam sıfatıyla, arz ediyorum, sureti katiyede dünyanın hiçbir yerinde bu şekilde, bir imtihan uygulanması yoktur. Şu vardır: İmtihan heyetleri vardır. O heyetleri, otorize edildikleri müesseselerin, meselâ, Amerika'da Tıp Cemiyetinin imtihan heyetleri vardır; muhtelif konularda, ihtisas konularında hastanelerin derecelendirilmesi konusunda heyetler giderler, yerinde imtihan yaparlar ve derecelerini tanzim ederler.

Şimdi bir yüksek okul düşününüz ki, bu yüksek okulda tatbikatlı dersler vardır. Meselâ, laboratuvarlara taallük eden birçok konularda talebe yetiştirmektedir. Bu talebeyi alacakmışız, iki sıra yapıp götürüp bunları bir üniversitede imtihan edeceksiniz. Bu ne psikolojik olarak, ne de bu memleketin eğitim hizmetlerinde bulunan insanların itimat hissini zedelemiş bir mahiyette yani itimatsızlık göstermek suretiyle bir harekettir. O itibarladır ki; lütfetin, gayet tarafsız olalım ve mesleki öğretimde biraz teerübesi olan bir arkadaşınız olarak ve katiyen herhangi bir ön fikrin veya peşin hükmün tesiri altında olmadan size arz edeyim ki; bu tatbiki mümkün olmayan bir tekliftir. Bu şekilde bir kanun çıkarırsak biz hakikaten özel okul tetrisatına son verelim diyelim, daha sarıh olalım. Yüksek eğitim de özel tetrisat yapamaz diyelim. Açıkça konuşalım. Bu o demektir. Bunun başka hiçbir manâsı yoktur. Bendeniz bu hususu gayet objektif kalmaya çalışarak arz ediyorum. Lû'fel'p lehinde rey verirseniz o zaman bunun daha olumlu bir kanun olacağını arz ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Buyurunuz Sayın Özgüneş.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Efen- dim, bu, usule aykırı bir tutumdur. İctüzüğün 75 nci maddesi bunu sarıh bir şekilde belirtmiştir.

BAŞKAN — Sizin bahsettiğiniz tekriri müzakere talebi hakkındadır. Yoksa kanun müzakere edilebilir. Öyle birşey olsa gayet kolay çıkar ama...

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabii üye) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri, evvelâ meseleye girmeden evvel 1 - 2 noktaya dokunmak istiyorum. Burada bir hatip dedi ki, objektif olalım, ön yargılardan vazgeçelim. inat göstermiyelim. Gayet güzel. Baştan beri tatbik ettiğimiz bir sisteme karşı taraf karşı geldiği için cidden memnunum. Daha ta bu kanun komisyonda müzakere edilirken hiçbir önyargı olmadan, hiçbir zümrenin menfaatini korumadan hiçbir diploma ticaretine heveslenmeden sadece bu milletin menfaatleri için, sadece bu memleketin birtakım şu veya bu yollardan temin edilmiş diplomalarla ortaya mühendis, kimyager, doktor şu veya bu kimselerin çıkmasını önlemek içindir ki; biz en emin yolu, en salim yolu seçmek için gayret sarf ettik ve halen bu gayretimize devam ediyoruz. Bâzıları da önfikirlelerini, zümre menfaatlerini terk eder, bizim yolumuza gelirlerse şüphesiz ki, bundan memnun oluruz.

Gelelim; Sayın Hazım Dağlı'nın sözüne. Sayın Hazım Dağlı... (Gürültüler) Konuşmak isteyen bu kürsüye gelirse, cevabını veririm.

Sayın Hazım Dağlı'ya gelince, Sayın Hazım Dağlı dedi ki; Hayriye Lisesi imtihanlarını Devlet lisesinde verir. Binaenaleyh, ortalıkta bir diploma ticareti olduysa orada olmuştur.

Arkadaşlar, zannediyorum ki, Sayın Hazım Dağlı yanlış; bir bilgiye dayanıyorlar. Evvelâ, bu lisenin adı sadece Maarif Vekâletinin kayıtlarında Hayriye Lisesidir, yoksa, bütün talebe velilerinin nazarında memleket sathında bunun adı «Hayriye Palas» tır. Yıllarca diploma ticareti yapmıştır. O zamanlar özel okulların statüsü yalnız bakalorya Devlet liselerinde verildiği için gitmiş, Devlet liselerinde cidden bakalorya imtihanı verilmiştir. Fakat geriye kalan bütün sınıf seçmenler, bitirmeler tamamiyle kendi içinde yapılmış ve demin arz ettiğim gibi, diploma ticareti burada yapılmıştır ve eğitim sahasında kabul edilmiş, bir mütearife gibi kabul edilmiş, bir şeydir. Binaenaleyh; bu fazla ufunetli sahayı açmalıyım. Çünkü; altından çok daha kötü şeyler çıkar.

Şimdi gelelim meselenin aslına. Aziz arkadaşlarım; Anayasanın 120 nci maddesi üniversite açmayı, fakülte açmayı özel teşebbüse yasak etmiştir. Yüksek okul adı altında bugün fiilen fakülteler açılmıştır. Çünkü; yüksek okul ile fakülte arasında sınır çizilmeden, birinin hak ve vazifeleri belirtilmeden, kanun da çıkmadan 14 tane yüksek okulun açılmasına müsaade edilmiş ve bunlar fakültelerle aynı hak ve sorumlulukları haiz öğrenciler mezun etmek için faaliyete geçmişler. Biz sorduk komisyondan, biz bu Umumi Heyette sorduk, dedik ki, Eczacılık Yüksek Okulu ile Eczacılık Fakültesi arasındaki fark nedir? Cevap alamadık. Biz soruyoruz, Devlet Şûrasına kadar gidilmiş, dâva kazanılmış ve yakında Sivasal Bilgiler Yüksek Okulu açılacak. Sivasal Bilgiler Fakültesi ile, Siyasal Bilgiler Yüksek Okulunun mezunları arasındaki hak ve sorumluluk farkları nelerdir? Biz iddia ediyoruz. Hukuk Fakültesi ile Hukuk Yüksek Okulunun mezunları arasındaki farklar neler olacaktır, diye...

Şu halde arkadaşlar görüyorsunuz ki, ikisinin de hak ve vazifeleri aynıdır. Fiilen bugün bu yüksek okullar birer fakülte gibi çalışmaktadırlar. Biz diyoruz ki: hic olmazsa bari bınlar girsinler de bir fakültede, bir resmî yüksek okulda imtihanlarını versinler, diplomalarını öyle alsınlar. Biz demiyoruz, her sınıfta imtihan gecirsinler; biz demiyoruz her sınıfta mutlaka oraya gitsinler. Hayır; sadece diplomaya esas olan dersler. Bunun karşısına neden çıkıyor. Ben anlıyorum ki; nasının tam ortasına basmış durumdayız. Çünkü; Sayın Hükümet temsilcisinin de dediği gibi, eğer bu olursa yüksek okullar kapanır. Doğru, ya öyle. Ticarethane için açılan okullar bu çıkarsa kapanır. Kapanacaktır. Ama; doğru dürüst diploma vermesi, bu memleketin menfaati için çalışmayı hedef tutan, onun için açılmış olan yüksek okullar kapanmıyacaktır. Niye korkuyor; bu yüksek okul mezunları gidip de Devlet okullarında, fakültelerinde imtihan vermeye. Veremez de ondan dolayı. Çünkü; bunun içerisine hile girecektir, diploma ticareti başlayacaktır. Para ile sınıf geçme başlayacaktır. Olmuştur. Mâzide. Hayriye Lisesi misali var bu memlekette. Efendim buna karşılık deniliyor ki, Hayriye Lisesi devri çoktan geçti. Yo, geçmedi daha. O zaman-

lar lise diploması önemli idi, mühim idi, para getirirdi, o zaman bir lise diploması ile askere gittiği zaman askerliğini yedek subay olarak yapardı. Onun için lise diploması önemli idi. Fakat bugün artık lise diplomasının kıymeti yok. Ondandır ki, lise diploması almak için para verecek de kimse pek yok. Fakat bir mühendis diploması, bir eczacı diploması çok önemli. Geçen de arz ettim; bu memlekette yalnız eczacı diplomalının kâğıdı ayda iki bin lira para getiriyor. Böyle bir memlekette açalım yüksek okulu, bu yüksek okuldan mezun olan gidip Devlet resmî okulunda üniversitede imtihanı vermeyi dahi göze almasın. Ama, turalım verelim diplomayı... Nereye gidiyoruz arkadaşlar? Kimin malını dağıtıyoruz. Bu mücadele burada bitmeyecek. Ben bunu arz ediyorum. Ömrümün sonuna kadar namus boreu sayıyorum ben bunu. Fakir halkın hakkını korumayı. Anadolu çocuğu gelsin, tutsun kıvrana, kıvrana çalışsın, gece sabahlara kadar uykusuz kalsın, hem de gaz lâmbasının ışığı altında çalışsın. Buna mukabil zengin çocuğu rahatça otursun, versin parayı, alsın diploması. Yağma yok, arkadaşlar. Bunu bu memlekette yaptırmıyacağız, yağma... (Sağdan ve ortadan, alkışlar.) Deniyor ki, bizim getirdiğimiz sistem dünyanın hiçbir tarafında yoktur. Aksi yok. Bana çıkıp da burada kimse diyebilir mi ki, şu getirilen sistemin her hangi bir yerinde, Habesistan'da, Çin'de, şurada, burada, bir tek yerde var diye misal gösterebilir mi?.. (Sağdan, Amerika'da var, sesleri.) Evet, Amerika'da var. Amerika'dan daha yeni gelenlerle temas ettim ve aynı zamanda ben fiilen Amerika'da 1,5 yıl kaldım. Arkadaşlarım Amerika'da özel üniversiteler vardır, özel yüksek okullar vardır, kâğıt verir, sertifika verir. Ama Devlet diploması alabilmek için Stete education Board'da her ders için imtihan vermek zorundadır. Yoktur Amerika'da, yoktur İngiltere'de rejim şöyledir. Özel okul vardır, ama Devlet diploması alacağı zaman mutlaka Devlet imtihanı vermek zorundadır. Biz de bunu diyoruz. Biz de diyoruz ki, Devlet diploması alacağı zaman Devlet müessesesinin kapısını çalsın, oradan alsın diploması. Diploma ticareti olmasın diyoruz. Bizim kasdımız bu. Arkadaşlar, bir Amerikan üniversitesinden mezun olan bir doktor bile Türkiye'ye geldiği zaman Türk tebaalı bir adam imtihan verir evvelâ doktorluk-

tan, ondan sonra Türkiye'de doktorluk yap diyoruz. Ama buna mukabil, bir özel okula, bir ticarethaneye buyur diyeceğiz sen, Türkiye'de doktorluk diploması verebilirsin, eczacı diploması verebilirsin... Bu olamaz. Arkadaşlar mesele şudur, cidden özel okulların en önemli noktasına temas etmiş durumdayız. Ya bu özel yüksek okullar diploma ticaretine devam edecekler veya bu önlenecektir. Siz yüce reylerinizle bunu tâyin edeceksiniz.

Bir hatip burada dedi ki, Özgüneş heyecanlı bir konuşma yaptı, Senato bu heyecanlı konuşmaya sürüklendi, gitti... Tenzih ederim Yüce Senatoyu. Benim takririmin lehine oy verenler viedanlarında tartmışlardır. Bu memlekette diploma ticareti yapmanın ayıbını viedanlarında duymuşlardır, bunun karşısında oy vermişlerdir. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun Sayın Alpiskender. Konuşma süresi 10 dakikadır, arz ederim.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım, Sayın Mehmet Özgüneş arkadaşımın kanaatlerinde samimî olduğuna ben de inanmaktayım. Tesadüfen kendisiyle daima bu kürsüde karşılaşırız. Fakat bugüne kadar samimiyetinden şüphe etmedim ve kendisinin yüksek mekteplerde kontrolü sıklaştırmak hususundaki esas tezini de tasvibederim. Yalnız, tatbikat bakımından birçok müşküller yaratacak olan bu teklifinde kendileriyle beraber değilim. Şöyle ki,

BAŞKAN — Arkadaşlar, umumi müzakereler bitince oylanacaktır, arkadaşların dağılmasını rica ediyorum.

FERİT ALPİSKENDER (Devamla) — Şimdi arkadaşlar, 13 ncü maddenin müzakeresi sırasında Faruk Kınaytürk'le beraber Komisyonun hazırladığı metni beğenmiyerek Millet Meclisi metninin kabul edilmesini arz ve teklif etmiştik. Fakat dün bir zühul dolayısıyla bu bir yanlışlığa kurban gitti, kaybettik. Yanlış hesap Bağdat'tan döner derler. Görülüyor ki, büyük bir ekseriyet bu maddenin müzakeresine lüzum gördü. Bendeniz bu teklifin sahibi olarak bu hususta konuşmakta kendimi vazifeli addettim.

Şimdi Sayın Özgüneş'in iddiası neden vârit değildir, neden mahzurludur?

Madde 1. — Bu kanun özel öğretimi teşvik ve himaye eder. Binaenaleyh kontrolla teşvik ve

himayeyi ahenkli bir şekilde koordine etmek lâzımdır. Kontrol hiçbir zaman teşvik ve himayeyi baltalamamalıdır. Baltaladığı zaman o vakit hem kanunun ruhuna aykırı hareket edilmiş olur, hem de Anayasamızın büyük bir fazilet getiren 21 nci maddesi rencide edilmiş olur.

Şimdi, bir defa Napolyon'un bir sözüyle işe başlayayım. Harb cephesinde iken bir gün kendisini uykudan uyandırmışlar, büyük bir tehlik ve heyecanlar «Ne var» demiş. «Düşman falan cepheden hücum ediyor.» demişler. Napolyon da «Allah Allah ben de zannettim ki, beni imtihana çağıracaksınız» demiş. Demek ki, imtihanın kendisine göre bir psikolojisi vardır. İmtihandan maksat, talebenin yetişme kapasitesini, yetişme derecesini her türlü tesirden âzade olarak, olduğu gibi ölçmektir. Ve imtihan bunu ölçmek sanatıdır. Fakat bir talebeyi veya bir kısım talebeyi siz bir yerden alırsanız, ondan sonra başka bir yere görürüp, orada fonksiyonu dışındaki bir müessesenin kuyruğuna takarak, onun 400 - 500 talebesi imtihan olduktan sonra, kuyruğa girecek, bilmediği bir müessesede, tanımadığı müemeyyizler huzurunda ve bilgisini lâyıkıyla ifade edemeyecek birtakım psikolojik şartlar içerisinde bunu imtihana sokacağız. Bu imtihan psikolojisine ve pedagoji sistemine uygun değildir.

Şimdi maksat nedir, ikinci maddede; Sayın Mehmet Özgüneş bütün maksadı; diploma ticareti olmasın, imtihanlar ciddi olsun, eğer bir talebe yetişecekse mükteşebatı olduğu gibi meydana çıksın, iyice ölçülsün.. Bunun ölçüsü başka müessesede imtihan vermek değildir ki. Bunun ölçüsü kuvvetli bir heyeti müemeyyize hiçbir tesir altında kalmıyacak Maarif Vekâletinin murakabesi altında en ciddi bir şekilde, yazılı veya sözlü, Bakanlığın göndereceği bir müemeyyiz heyetinin huzurunda, ister kendi binasında, isterse başka binada yapılmakla ölçülür ve meydana çıkartılabilir. Onun için bu bir mahzur değildir. Ama imtihan heyeti üç kişi azsa 5 kişiye çıkartalım. Yani bir kişi ders öğretmeni 4 kişi de Bakanlığın göndereceği müemeyyizlerden olsun. Ama bu müemeyyizler imtihan ettiği okulun tedris sistemini ve dilini iyi derecede, kifayetli derecede bilmiş olması makstuttur. Böyle olduktan sonra Sayın Özgüneş

arkadaşımızın büyük bir heyecan gösterdiği mahzurlar doğmaz.

Sonra arkadaşlar, bir mesele daha var. Üniversite ile yüksek okullar arasında büyük bir fark vardır. Üniversiteler ilim yuvasıdır, hasbidir, mukayeseli tedrisat yapar. Yüksek okullar teknisyen yetiştirir, meslek adamı yetiştirir. Fakültatif tedrisatla yüksek okul tedrisatı arasında büyük farklar vardır. Biz bir yüksek okulun öğrencilerini üniversiteye gönderirsek, üniversite vazifelerin fonksiyonu dışında onu bir vazife tevcih etmiş olacağız. Bu da bir mahzurdur ve pedagojik bir mahzurdur. Bu üçüncü mahzur budur.

Şimdi diğer bir mahzura gelelim arkadaşlar. Bu kanun teklifi dolayısıyla Robert Koleji beni yüksek kısmı gezmeye davet etti. Gittim, orayı gezdim gördüm. Her beş talebeye bir masa vermişler ve her beş talebeye bir ders âleti, bir hurdebin ve bir tahlil cihazı vermişler ve bu cihazlar başka mekteplerde de yoktur. En son sistem cihazlar.

Şimdi Hükümet adına konuşan arkadaşımız da, üniversitedeki cihazların kâfi olmadığını bildirdi. Ben hem kâfi değil, hem de kalite itibarıyla kâfi olmadığını inanıyorum. O itibarla, kendi ders gördüğü, öğrendiği, yetiştirdiği okulun lâboratuvarında pratik imtihanları verirse, yetiştirme kabiliyeti, yetiştirme kapasitesi daha objektif ölçülerden geçer ve daha iyi meydana çıkar. kıymetli zamanlarımızı israf etmiş olmayayım. Bendeniz Millet Meclisinden geçen metnin en isabetli bir metin olduğuna kaanım. Bu tatbikat görsün. Eğer mahzurları olursa Mehmet Özgüneş arkadaşımızla görüşerek, kendisinin yanında 1 numaralı yardımcı olmaya daima hazırım. Fakat bir defa büyük bir süzgeçten geçmiş olan bu maddenin kabulü ile bir tatbikat görmesini memleket menfaatleri ve özel öğretimin teşvik ve himayesi bakımından faydalı bulmaktaym.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ağırnaslı.

Efendim; 32 nci ve 45 nci maddelere oy vermeyen arkadaşımız var mı? Oylama muamelesi bitmiştir.

NIYAZI AĞIRNASLI (Ankara) — Çok muhterem arkadaşlarım, hakikaten memleketin geleceği ile, mesleklerin geleceği ile, hâkimliğin, doktorluğun, mühendisliğin ve bütün mesleklerin geleceği ile yakından alakalı ve memleketin kaderiyle yakından alakalı bir meselenin tetkiki üzerindeyiz.

Efendim, her meselenin ticareti olur. Ama, memleketin kaderi üzerinde ticaret hakkını kimseye tanıyamayız. Bir ticaret müessesesi olarak da kurulmuş olsa, eğer, Özgüneş'in de dediği gibi, talebelerini iyi yetiştirmiş olanlar varsa, üniversitede imtihana tabi tutarlar ve pekâlâ başkaları gibi diploma alır. Arkadaşlar, bu mevzuda ne kadar dar ve titiz davranırsak, memleketin kaderini emanet edeceğimiz, tevdi edeceğimiz insanları o derece titiz yetiştirmiş oluruz. Bu iş his işi değildir. Bu iş falan yüksek mektebin kurucuları tarafından veya filân taraftan gelmiş olan iyi yetiştiriyoruz filân şeklinde telkinlerle geçirilebilecek bir mesele değildir. Muhterem arkadaşlar, Robert Kolejin yüksek kısmı Lozan Ahitnamesine aykırı olarak kurulmuştur. Bunun gibi bu açık bırakılacak geçitlerden sızmaları önlemiyelim de gaz lâmbası ışığında okunmuş, yahut da talebe yurtlarında yoksul şartlarla çalışmış doktor olmuş, avukat olmuş, mühendis olmuş, hâkim olmuş arkadaşların karşısına parayı veren düdüğü çalar şeklinde çıkacak insanların, birtakım fabrikalardan imal eder gibi, bu imkânları nasıl veririz arkadaşlar? Ben, değerli arkadaşlarımdan birisinin, devlet üniversitelerinde veya yüksek okullarında imtihana tabi tutmak lüzumunu savunan bir arkadaşımın iyi niyetinden şüphe etmediği hususundaki beyanın ben, ters çevirerek ifade etmek isterim. Biz, ben, hiç şüphesiz ki, devlet okullarında müsavi şartlara tabi olmak sistemini tutanların iyi niyeti elbette ki, şüphe götürmez. Ama bunun zıddını savunanların birçoğunun da, ki biraz evvel bir arkadaşım geldi, «ben tekriri müzakereyi sadece meseleyi anlayalım diye istedim, yoksa işin iç yüzü bu olduktan sonra elbetteki ben buna rey vermiyeceğim.» dedi. Esas itibarıyla tekriri müzakere kabul edilmemeliydi. Edildiğine göre, elbette ki, tekriri müzakere yapılması lehinde bulunmuş olan arkadaşlarımız, tekrar vicdan muhasebesi yaparak, kararlarını vereceklerinden şüphemiz yoktur. Ben, kararları nasıl tecelli etmiş olursa olsun, özel okullarda ra-

hatça imtihan verme ve bu imtihanda bile üniversite şartlarına tabi olmamayı savunmuş olanların dahi iyi niyetlerinden, aksi sabit olmadıkça, şüphe etmem. Meseleyi böyle koymak çok daha isabetli olur. Yoksa elbette bizim iyi niyetimizden şüphe edilemez. Çünkü müsavi şartlarla imtihana tabi tutulsun diyoruz. Bunda şüphe edilebilecek bir şey elbette olmaz. Öbüründe akla gelen şeyler olur. Elbette ki, bu mukaddes çatının içine bunlar girmez ama, elbette ki, hususi menfaatlerin ve çıkarların savunucusu acaba bir şey mi var, diye düşünebilir. Ama Devlet böyle bir şeyi ne verebilir ne verir, ne de akla gelir.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten çok ince bir meselenin üzerindeyiz. Bu işin bütün ruhunu bu mevzu taşıyor. Ya parayı veren düdüğü çalar müesseselerini açacağız, Hayriye Lisesi şartlarından çok daha geniş imkânlarla sahibolmak üzere. Adına yüksek okullar demek suretiyle Anayasaya aykırı olarak, açılan yüksek okullar, Anayasaya aykırı bir şekilde devam ettirilecek veyahut da bunlar zaptu rabt altına alınacaktır. Kaldı ki, Özgüneş'in de ifade ettiği gibi Anayasanın zorlanması suretiyle açılmış olan, aslında üniversite, fakültelerin devamını önleyici yollara da kanunu iptal etmek suretiyle elbette ki, gidcekler bulunacaktır.

Uzamamış olsun diye bildiğiniz şeyleri tekrarlamıyacağım. Fakat arkadaşlarım; bir viedan muhasebesini tekrar rica ediyoruz, yapınlar. Bu reylerini birçokları eminim ki, değiştireceklerdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Ege.

ISKENDER CENAP EGE (Aydın) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; müzakere etmekte olduğumuz madde üzerinde iki fikir vardır. Birisi yüksek okulları bitirme imtihanlarının ve Devlet okullarına muadeleti olabilecek imtihanın okulun içinde yapılması, okulun bulunduğu yerde yapılması. Diğeri ise, özel okullarda yetişmiş, mezun olacak hale gelmiş olanların, mezun olacak seviyeye gelmiş olanların mezuniyet imtihanlarının Devlet yüksek okullarında ve üniversitelerinde yapılması. Ben ikinci fikri savunuyorum. Devlet okullarında bu imtihanlar yapılmalıdır.

Niçin? Muhterem arkadaşlarım imtihan denilen nesne çok sübjektiftir. O kadar sübjektiftir ki, aynı öğrenciye aynı kâğıdın üzerinde profesörlerin kapalı olarak verdikleri notlarda bile 1 ile 10 arasında değişiklikler olabilir. Bu kadar sübjektiftir. Bugün (A) beldesinde bulunan bir üniversitenin bir fakültesiyle (B) bölgesinde bulunan üniversitenin aynı fakültesindeki mezuniyet imtihanları dahi birbirinden farklıdır. (A) beldesi üniversitesinden mezun olanla (B) beldesinin üniversitesinin aynı fakültesinden, aynı dersleri okuyarak mezun olanlar arasında dahi farklar olduğunu biz gayet iyi biliyoruz. Bu Devlet okulları arasında bu kadar değişiklik, yani farklılık meydana getirirse yarın aynı branşı okutan, farzımuhal, cezaî yetiştiren bir özel okul, ikinci bir özel okul, üçüncü bir özel okul pekâlâ başka başka şehirlerde açılabilir ve buralardan mezun olacakların bilgi seviyesi, bunların müktesebatı tamamen farklı olacaktır. Ama bu özel okulların yetiştirdiği kişileri muayyen Devlet müesseselerinde imtihana tabi tutarsak, bu imtihanın neticesinde bir beraberlik hâsıl olacaktır. Birbirine yakınlık doğacaktır. Bu mezunlar arasında, (X) vilâyetinden mezun olanla, (Y) vilâyetinden mezun olan arasındaki farklılık kalmıyacaktır. Çünkü bu diplomalar nereden alınırsa alınsın, Devlet müesseselerinde olsun, özel sektörün olsun daima aynı itibarı görecektir. Aynı itibarı görecektir, aynı muameleye tabi olacak insanların birisinin gayet kolaylıkla diplomaya sahibolması, diğersinin birçok güçlükler çekmesi niçin ve neden? Bu soru doğacaktır. Biz bunu resmî liselerde görmüşüzdür değil üniversitede. Bâzı liselerin öğretim üyeleri sıkı tutar işi, müdürleri gayet sıkıdır, o liselerin öğrencileri hangi liselerde, daha kolay mezuniyet verebiliyorsa son sınıfta o liselere kaçarlar. (Doğru sesleri) Bunlar hakikattir, hepimiz biliriz. Aynı vilâyetin içinde (X) lisesinde yetişen birçok, orası zordur, orada matematik öğretmenleri daha sıkıdır, farzımuhal, (B) lisesine gider ve oradan diploma almak ister. Bu şekilde yüksek okul değil, lise diploması almak için okul, okul, vilâyet, vilâyet dolaşan insanlar vardır. Elimizi viedanımıza koyup da öyle düşünmek mecburiyetindeyiz. Ben burada ne özel teşebbüsün meddahıyım, ne de Devlet te-

sebbüsünün meddahıyım. Ben vicdanımın sesini duyuyorum ve onu konuşuyorum.

LÜTFİ TOKOĞLU (Kocaeli) — Her rey vicdan muhasebesi yapıyor, öyle kullanılıyor.

İSKENDER CENAP EGE (Devamla) — Benim sözüüm şahsıma aittir, muhterem arkadaşlarım. Konuşan hatip şahsı için konuşuyor, kimseyi ilzam etmez, benim konuşmam ve konuşmamda her hangi bir hissi tesirin altında da değilim. Kimseyi de hissi bir tesir altına sokmak niyetinde değilim. Ve bilhassa bunun, benim partimden, şu esnada grupumun başkanı olan bir kişiden gelmesi şahsan beni müteessir etmiştir.

Muhterem arkadaşlar; müsaade ederseniz iyi kötü 15 sene bu mesleke hizmet vermiş bir insanım; iyi kötü maarif mevzularının içinde haşır neşir olmuş bir insanım; biz bu imtihan mevzularının nelere mal olduğunu, neler yapıldığını sizler de, dışarda olan, öğretmen olmıyanlar dahi gazetelere aksedenlerden pekâlâ bilirsiniz, bilmektesiniz. Bu bakımdan hiçbir zaman ne özel okul, ne de resmî okul bir diploma fabrikası haline gelmemelidir, getirilmemelidir. Bu demek değildir ki, açılacak okullar bu hale gelecektir. Biz kanun koyucusu olarak bunu ariz ve amik düşünmek mecburiyetindeyiz. Özel teşebbüsü tahrik etmek, özel teşebbüse imkân vermek, hattâ okuleculukta dahi imkân vermek mevzuunda ben arkadaşlarımla beraberim, belki bir adım ilerdeyim. Ama bu demek değildir ki, biz birşey öğretmeden bir şey kazandırmadan sadece ufak tefek bilgilerle diploma dağıtan ve dağıtılan yerler meydana getirelim. Yarımın, herşeyini kendilerine emanet edeceğimiz, kendilerine devredeceğimiz gençleri yetiştirirken onların üzerine titremek mecburiyetindeyiz. Onların bizden birçok adım ileride olmaları lâzımdır. Eğer bütün tenkid ettiğimiz noktalar varsa, eğer bugün daha iyi olmasını istediğimiz noktalar varsa bunun her şeyden önce okuldan geldiğini unutmıyalım. Okullarımızın ne derece mükemmel olursa, bilhassa öğretim kadroları ne kadar kuvvetli olursa imtihanlar ne kadar ciddiyetle ele alırsa o zaman yetişecekler daha kuvvetli, daha iyi yetişebilir. Burada her hangi bir şekilde maddi misallerle kimseyi rencide etmek istemiyorum. Bu «kimseyi» sözümle Senato Dâhilinde kimseyi

değil, birçok bizde, hepimizde acı hâtıralar vardır. Mezuniyet imtihanlarına ait, diploma mevzularına ait; bunları hepimiz biliriz. Bu bakımdan ben hiç olmazsa mezuniyetlerini resmî müesseselere giderek vermek suretiyle bir noktadan da psikolojikman resmî okuldan mezun olanla özel okuldan mezun olanlar arasındaki psikolojik bir aşağılık duygusunu giderebilmek için hepsine aynı yerden diploma aldırarak suretiyle eşit kılmayı yerinde görüyorum. (Bravo sesleri, alkışlar)

Sonra üniversite muhtariyeti vardır. Yüksek okullarda, bilhassa özel okullarda teftiş mevzuları Millî Eğitim Bakanlığı tarafından nasıl yürütülecektir? Bunu yürütmek için Millî Eğitim Bakanlığının kadrosu müsait midir? Kanunları müsait midir? Bunlar da ayrıca tetkika şayan noktalar. Bu bakımdan sözlerimi toparlıyorum. Hiçbir şekilde, şu veya bu şekilde düşünen arkadaşlarıma karşı bir zihniyetim yoktur. Yalnız kendi düşüncelerimi ifade ediyorum. Bu noktada birleşmemiz, Millî Eğitim Bakanlığının da, Hükümetin de bu noktada beraber olmasını temenni ederim. Gayet güzel idi, tekriri müzakereden önce kabul edilmiş olan madde. Bu maddenin aynen kalması ve bu şekilde son imtihanlarını resmî okullarda verebilmelerini temin etmek de özel okuleculuğu her hangi bir şekilde baltalamak değil, daha çok korumak, daha çok muvaffakiyetine hizmet etmekle biz de yardımcı oluruz. Bunun için huzurunuzda çıktım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Önal.

SAKIP ÖNAL (Adana) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlar, eğitim dâvasında gösterilen hassasiyet hakikaten yerindedir. Bu mevzuda birbirimizi incitmenin de yeri yoktur. Ama fikirler çarpışacak, elbette ki, bu memleketten iyi en uygun eğitim sistemi ve münakaşada fikir teatisi yapılırken bu memleketin ilim otoritesi haline gelmiş üniversite hocalarını hususi mektepte aynı bir ahlâk ve karakter sahibi etmek, üniversitede, resmî okulda ayrı bir hüviyet, ve ahlâk, ayrı bir karakter sahibi kılmak gibi bir çelişmeye düşmüş bulunuyoruz. Benim üzüntüm burada. Bir hususi okulda ders veren bir profesörün elbette ki, resmî okulda da dersi vardır. Burada diploma ticareti yapanların alati haline gelen adam, öbür tarafta da gelebilir.

Bunu demeye hakkımız yok. Ben bu sözleri bu parlâmentoda söylenmemiş addederim. Gönülüm böyle istiyor. Yani üniversite hocalarının iki ayrı müessesede biri hususi, biri Devlet sektörü olduğu zaman ahlâk ve karakterlerini değiştiriyorlarsa bu memleket zaten batmaya mahkûmdur arkadaşlar.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabî Üye) — Değiştir bu sözü.

SAKIP ÖNAL (Devamla) — Mehmet Özgüneş Bey, fikriniz varsa benden sonra çıkar konuşursunuz. Fikir insicamını lütfen bozmanızı rica ediyorum.

Şunu arz edeyim; Adana'da dört tane hususi lise, kolej namı altında açıldı. Sınıfları 25 - 30 dur. Hocaları da hiçbir zaman eksik değildir. En tembel olan bir talebesi, sınıfta kalan talebesi Devlet okuluna gittiği zaman oranın en çalışkan talebesi haline gelir. Bu okullar muadelet alır. Elbetteki üniversitedeki hususi okullar da muadelet alacaktır. Bu muadelette ahlâk, fazilet sahibi ilim ve irfan sahibi insanları vekâlet göndersin muadeletlerinde en ufak bir müsamaha göstermesin. Saniyen sınıf geçmelerinde bu hassasiyeti yine göstersiz. Şimdi illâ Devlet okullarında imtihan vermekle kendi okullarında imtihan vermek arasında bence bir değişik şey olmaz. Çünkü o dersin hocasının yanına fakültenin üniversite hocalığı namını almış ilim, irfan, ahlâk sahibi olduğuna inandığımız bir insan gelecek, imtihana iştirak edecek. Ve bu imtihan diyoruz ki, burada olursa diploma ticareti olur. Ben, bunu Türk üniversitesi Türk profesörleri, hocaları namına burada reddetmeyi bir fazilet boreu biliyorum arkadaşlar. Bu iş burada istenilen şekilde istenilen kalıba sokulmak istenebilir, hisle istismar edilebilir, heyecanlı konuşmalar yapılabilir. Ama bu konuşmaları bu fikir taşınmasını yaparken yarının mesuliyetini sırtına alacak çocuklarımızı yetiştirecek hocaları burada iki ayrı karakterde, ahlâkta fazilette ve ilimde göstermenin mânası yoktur. Benim üzüntüm buradadır, dedim. Gösterilen hassasiyetleri kabul ediyorum.

En iyisini bulalım, bu memleketin üniversitesini en iyi şekle sokalım. Bunu dedim. Hususi okullarda küçük küçük sınıflar olur. Bu sınıflardaki öğrenci adedi 25 - 30 kişiyi geçmez. Liseler de böyle. Ben tahkik ettim, tetkik ettim, üç

çocuğum bu hususi okullarda okur. Birinde geçen sene bir dersten sınıfta kaldı, gidip şikâyet etmedim. Ve ilk, orta sınıflarda da pekiyi ile geçmiştir, bir tek dersten sınıfta kaldı. Çünkü notlarının yekûnu, vasatı yedinin üstünde olduğu halde orta son sınıf olduğu için kaldı. Ama ben, bunun sınıfta kalmasını da gayet mâkul karşıladım. Bunda hiçbir şey yok. Ama, bu mekteplerde okuyan öğrencilerin sayısı az olduğu için az bir öğrencinin her gün derse kalkışı, bir gün değilse bile ikinci gün hocanın alâkasını üzerine çekişi, dolayısıyla bu okulların Devlet sırtından değil de bu memleketin varlıklı insanların sırtından yetişmiş olması Devlet ve Millet'in külfetini azaltmış bulunması bakımından bunlara kolaylık göstereyim. Ama demiyorum ki, müsamaha edelim. İllâ imtihanın üniversitelerde yapılmış olması kâfi değildir. Eğer bu ahlâk ve faziletsizliği üniversitelerdeki hocalarımız hususi mekteplerde göstermezler falan yerde gösterirse bu zaten olmaz. Faziletsiz her yerde faziletsizdir. İlim irfan sahibi faziletli insan her yerde faziletlidir. Onun faziletini, onun ahlâk ve karakter telâkkisini, onun ilim ve irfanla bu memleket için getireceği doğruluk dürüstlüğü hiçbir kuvvet bu memlekette satın alınmayacaktır arkadaşlar. Eğer bunun satıldığını görürseniz zaten uğraşmayın, bu memleket batmaya mahkûmdur.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Demir.

MEHMET ALİ DEMİR (Tunceli) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım, bu çatı altında vazife gören ve milletin oyu ile buraya gelen her arkadaşın verdiği rey aynı derecede kıymet taşır. Sayın Celâl Ertuğ'un fikrine hürmet etmek mecburiyetindeyiz. Ben de ayrı bir çığırda, ayrı bir istikamette beyanda bulunurum, burada konuşurum. Tahmin ederim ki, ayrı fikirde olan arkadaşlara o da aynı şekilde hürmet etmeye mecburdur. Benim inandığım budur, arkadaşımın inandığı odur.

Bundan dolayı, benim istikametimde oy verilmedi, ayrı istikamette konuştu diye birbirimizi rencide etmeye hakkımız yoktur. Bu bir inamış meselesidir. Bunu böylece tesbit ettikten sonra muhterem arkadaşlarım, şimdi şu noktayı kabul etmek lâzım. Muhterem arkadaşlarım, matlubolan iyi talebe yetiştirmek, matlubolan

çocuklarımızı yetiştirmek. Şimdi düşünün arkadaşlarım; birisi ticaret gayesiyle kurulmuş. Her ne şekilde olursa olsun biraz evvel muhterem arkadaşlarımızın dediği gibi, orada vazife alan öğretmenlerin fikirlerine, şahsiyetine, durumuna her bakımdan hürmet edebiliriz. Bu cemiyet içinde iyisi olduğu gibi kötüsü de olabilir. Şimdi şöyle düşünün arkadaşlarım: Birisi ticaret gayesiyle kurulmuştur, birisi ticaret gayesiyle kurulmamıştır. Birisi resmî okuldur, o resmî okulda onun parasını Devlet vermektedir.

Siz ne söylerseniz söyleyin, benim inanışım bu. Resmî müessesede bulunan bir kimsenin orada vazife görürken, ticaret gayesiyle kurulan bir yerde vazife gören şu ve bu şekilde kalemimizi biraz o ticaret müessesesini kıranların ve onun da menfaatini düşünerek notu attığı zaman oraya doğru kayacağını tahmin ediyorum. Ama cümlesi değil, fakat bunları bir nisbetlerseniz özel okullarda vazife görenlerin resmî okullarda vazife gören sayın profesörlerimize nisbeten biraz daha fazla olacağını tahmin ederim. Ben bunu kabul ediyorum, istiyen kabul etsin, istiyen etmesin.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, niçin bunun üzerinde bu kadar direniyoruz? Ben 1953 yılında Öğretmenler Derneğinin tertibettiği bir toplantı münasebetiyle Suriye'ye gittim. Bakın muhterem arkadaşlar Suriye'de nasıl yapıyor, beğenmediğimiz Suriye. Orada Şam'a gittiğimiz zaman bir lisede kalıyorduk. Baktım bütün sınıflarda harıl harıl çalışıyorlar. Ne yapıyorlar dedim. Dediler ki Suriye'nin bütün liselerinde yapılan olgunluk imtihanları kâğıtları buraya gelir, her vilâyetteki okuldan da bir öğretmen gelir, kâğıtlar kapalıdır, imtihan soruları aynıdır, burada üçer üçer komisyonlara ayrılmıştır, bu komisyonlara veririz, o kâğıtlara bakar ve bir hak zayi olmaz. Matlubolan da hakkın zayi olmamasıdır. Dikkat buyurun arkadaşlar, Suriye gibi beğenmediğimiz bir memleketteki maarif sisteminde, liselerinde adaleti tesis etmek, her bakımdan arkadaşlarımızın muayyen şahıs... (Sağdan, «beğenmediğimiz ne demek?» sesi)

BAŞKAN — Hakkınız vardır efendim, böyle bir kelime kullandı Sayın Demir. Beğendik, beğenmedik gibi sözlere lüzum yok.

MEHMET ALİ DEMİR (Devamla) — Efendim, şu bakımdan arz etmek istedim. İzah edeyim. Bâzi bakımdan oradaki okuyup - yazma nisbetleri, Suriye ile Türkiye'yi mukayese eder seniz, efendim okuma nisbeti bizden daha geri bir memlekettedir. İsterseniz alın rakamlara bakın. Mısır'da yüzde 97 okuyup - yazma bilmez. Suriye'de yüzde 65 bilmez bizim onlardan maarif dâvası bakımından daha üstün bulunduğu müzümü iddia etmek babında söyledim, hocam. Bu bakımdan izah etmek isterim. Siz nasıl düşünürseniz düşünün, benim bildiğim budur.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bu özel okullara kimler devam edecek? Daha ziyade. Benim de çok yakın bir akrabam imtihanı kazanamıyor, bir yüksek özel okula gitti kaydoldu. Bu benim yakın bir akrabamdır ve oraya girdi, kaydoldu arkadaşlar. Ben bu da dâhil olmak üzere, oğlum dahi olsa bu okulda okuyanların neticede mektebi bitirdikleri zaman resmî bir müessesede imtihanı verdikleri takdirde, emin olunuz ki, özel okullarda diploma aldığı zaman halk efkârında gittiği müesseselerde ve vazife gördüğü müesseselerde orada âmirin ona baktığı göz, resmî müesseselerden bir diploma alan bir kimseye baktığı nazar aynı değildir. Aynı olur arkadaşlar. Bunu da böyle kabul etmek lâzım ve elzemdir. Eğer bu geçen celsede Mehmet Özgüneş arkadaşımızın vermiş olduğu karar kabul edilmez, Hükümetin getirdiği tasarı kabul edilirse, emin olunuz ki birkaç sene sonra içimizden biri çıkacak gerekse Meclisten, gerekse Senatodan birisi çıkacak, bunların zararlı olduğunu ileri sürecek, haklı olduğu müdafâ edilerek değiştirilmesi cihetine gidilecektir, ben böyle tahmin ediyorum. Burada kayıp yok. Burada kaybolan yetişecek elemanın hem şahsiyetini kurtarmak. Hayata atıldığı zaman bir özel okuldan mezun olmamış, nasıl ki Mehmet Özgüneş Bey Hayriye Palastan bahsettilerse hem de ticaret gayesi ile kurulmuş olan bu müesseselerin de daha iyi elemanlar, daha iyi öğretmenler almak suretiyle öğrencileri daha iyi yetiştirmeye gayret sarf edeceklerdir. Çünkü neticede diyecektir ki, eğer benim burada yetiştirdiğim bir öğrenci gidip resmî bir okulda muvaffak olamazsa benim okulum iyi not almıyacaktır, diyecektir. Ve o zaman birçok veliler oraya çocuğunu göndermediği

için, dolayısıyla o da, ticaret gayesiyle açtığı bu müessesenin yavaş yavaş kapanmak üzere olacağını ve büyük yatırımlarda bulunan o kimse bu yatırımların bir gün mahvolacağını düşünecek ve onun için daha iyi öğrenci yetiştirmeye gayret edecek ve iyi öğrenci yetiştirebilmek için de iyi elemanları dışarıdan bulup seçip getirecektir. Bunu bu şekilde kabul ettiğiniz taktirde muhakkak ki kötülük değil, özel okulları açana hizmet ettiğinize edeceğinize kani bulunuyorum arkadaşlar. Netice olarak, Mehmet Özgünes'e meslekdaşım ve arkadaşım olan Cenap Ege'nin fikirlerine tamamen iştirak ediyorum. Her fikir muhteremdir. Sayın üstadım ve hocam da ve arkadaşım da görüşlerine ve diğer arkadaşlarımızın fikirlerine de ayrıca hürmet ederim. Hepinizi hürmelerimle selâmlar ve her ne şekilde çıkarsa çıksın memlekete hayırlı olmasını temenni ederim.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar. 13 neü madde hakkında altı arkadaşımız konuşmuştur. Celâl Ertuğ, Ağırnaslı, Alpiskender, Ege, Önal, Demir. Daha beş arkadaşımız söz almış bulunmaktadır. Ertuğ, Tunçkanat, Kınaytürk, Koçaş ve Özgünes. Efendim şimdi iki kifayet takiriri vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Konu anlaşılmıştır, yeterliği arz ediyorum.

Tabii Üye

Kâmil Karavelioğlu

Sayın Başkanlığa

Müzakerenin devamını saygı ile arz ederim.

İstanbul

Rifat Öztürkçine

BAŞKAN — Devamını mı?

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Evet.

BAŞKAN — Normal olarak devam ediyor da...

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Saat yedide tatil ediyoruz da..

BAŞKAN — Sayın Karavelioğlu müzakere-nin kifayetini teklif etmektedir..

FETHİ TEVETOĞLU (Samsun) — Süzgeç-ten geçseydi daha iyi olurdu.

BAŞKAN — Böyle bir takririn geleceği hiç hatırıma gelmedi de.. Kifayet diye verdim.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Saat yedide normal olarak else kapanıyor da, devam edilsin, bitirilsin.

BAŞKAN — 13 neü madde hakkında müzakerenin kifayetini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi tadil teklifleri vardır.

Şimdi bundan evvel oylamaların neticesini arz ediyorum.

21 nei maddeye (122) üye iştirak etmiş, (118) kabul, (2) ret, (2) çekinir. Madde (118) oy ile kabul edilmiştir.

32 nei maddeye (115) üye iştirak etmiş, (106) kabul, (6) ret, (3) çekinir. Madde (106) oy ile kabul edilmiştir.

45 nei maddeye (123) üye iştirak etmiş. (118) kabul, (3) ret, (2) çekinir. Madde (118) oy ile kabul edilmiştir.

47 nei madde, başlığın çıkarılmasına (126) üye iştirak etmiş, (122) kabul, (1) ret, (3) çekinir. Başlığın çıkarılması (122) oyla kabul edilmiştir.

Geçici maddeye 130 üye iştirak etmiş, 118 kabul 2 çekinir, 118 oyla kabul edilmiştir, arz ederim.

Efendim şimdi takrirler vardır, takrirlerin müzakeresi için açık oylama vardır. Bunun için vakit müsait değildir. Yarın saat 15 te toplanmak üzere birleşimi...

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Efendim müzakerenin devamı için bir takririm vardı.

BAŞKAN — Müsaade edin, devamını istiyorlar. Kanun bitineye kadar müzakerelerin devamını oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Yarın saat 15 te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 19.00

Özel Öğretim Kurumları kanunu tasarısının 13 ncü maddesinin tekriri müzakeresi için verilen oyların sonucu

(Tekriri müzakere kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 100
Kabul edenler : 51
Reddedenler : 47
Çekinseler : 2
Oya katılmıyanlar : 82
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Sezai O'Kan
ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Sakıp Önal
ADİYAMAN
Halil Ağar
AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnceoğlu
ANTALYA
M. Akif Tekin
AYDIN
Osman Saim Sarıgöllü
BALIKESİR
Mehmet Güler
BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk
BURSA
Şeref Kayalar

ÇANAKKALE

Nahit Altan
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
ÇORUM
Alâeddin Çetin
ELAZIĞ
Celâl Ertuğ
ERZURUM
Osman Alihocagil
ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök
Ömer Ucuza
İÇEL
Cavit Tefvik Okyayuz
İSPARTA
Mustafa Gülcügil
İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Şevket Akyürek
M. Tekin Arıburun
O. Zeki Gümüšoğlu
Rifat Öztürkçine

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozcalı
Nevzat Özerdemli
KARS
Sırrı Atalay
Y. Ziya Ayrım
KASTAMONU
Mehmet Çamhca
Ahmet Nusret Tuna
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KÜTAHYA
Ahmet Orhan Akça
MANISA
Ferit Alpiskender
MARAŞ
Cenap Aksın
MARDİN
Abdurrahman Bayar
NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasagun

NİĞDE

Kudret Bayhan
İzzet Gener
RİZE
O. Meedi Agun
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SINOP
Suphi Batur
SIVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten
Ziya Önder
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tevfik İnci

[Reddedenler]

TABİİ ÜYELER

Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Mehmet Şükran Özkaya

Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata
ANTALYA
Mehmet Pırılı
AYDIN
İskender Cenap Ege

BALIKESİR

Nejat Sarıcalı
BİNGÖL
Sabri Topunoğlu
ERZİNCAN
Fehmi Baysoy
ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu
İSTANBUL
Fikret Gündoğan
Ekrem Özden
M. Cemal Yıldırım

KAYSERİ

Hüsni Dikeçligil
KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı
KONYA
Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muammer Obuz
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

ORDU
Eşref Ayhan
Zeki Kumrulu
TOKAT
Zihni Betil

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu
VAN
Ferid Melen

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
**CUMHURBAŞKANIN-
CA SEÇİLEN ÜYELER**
Cevat Açıkalın
Hasan Atakan

Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Osman Köksal
Sahir Kurutluoğlu
Rakıp Üner
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü

[Çekinseler]

ANKARA
Rifat Etker

BOLU
Sırrı Uzunhasanoğlu

[Oya katılmayanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu (İ.)
Mucip Ataklı
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
Galip Afşar
Mehmet Ünalı
AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasa-
pan
AMASYA
Macit Zeren (B.)
ANKARA
Osman Alişiroğlu
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
(İ.)
Mansur Ulusoy
ARTVIN
Fehmi Alpaslan
AYDIN
Fikret Turhangil
(Bşk. V.)
BALIKESİR
Enver Aka (Başkan)
Hasan Âli Türker
BİLECİK
Talât Oran
BITLİS
Ziya Nami Şerefhanoglu
BOLU
Rahmi Arıkan
BURSA
İhsan Sabri Çağlayan-
gil (B.)

Baki Güzey
Cahit Ortaç
ÇANAKKALE
Ziya Termen
ÇORUM
Safa Yalçuk
DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul
DIYARBAKIR
Azmi Erdoğan
İhsan Hamit Tıgrel
(Bşk. V.)
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELÂZİĞ
Rasim Girav
ERZURUM
Edip Somunoğlu
GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül
GİRESUN
Mehmet İzmen
Sabahattin Orhon
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun
HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)
HATAY
M. Enver Bahadırılı
Mustafa Deliveli
İÇEL
Talip Özdoğay

İSTANBUL
Mebrure Aksoley
İZMİR
İzzet Birand
Enis Kansu
Cahit Okurer (İ.)
Hilmi Onat (İ. Ü.)
KARS
Mehmet Hazer
KAYSERİ
Snad Hayri Ürgüplü
(Başbakan)
KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman
KOCAELİ
Rifat Özdeş
KONYA
Muhittin Kılıç
(Bşk. V.)
Ahmet Onar
KÜTAHYA
İ. Etem Erdinç
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin
MANİSA
Emin Açar
Orhan Süersan
Refik Ulusoy
MARAŞ
Nedim Evliya
MUĞLA
Muallâ Akarca
Haldun Menteseoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Turhan Kapanlı (B.)
Kâzım Yurdakul
SAMSUN
Rıza Işıtan
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİVAS
Hulûsi Söylemezoğlu
TOKAT
Ali Altuntaş (İ.)
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu
URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Tarik Remzi Baltan
**CUMHURBAŞKANIN-
CA SEÇİLEN ÜYELER**
Muzaffer Alankuş (İ.)
Âmil Artus
Hasan Kangal (İ.)
Enver Kök
Nadir Nadi
Necati Özdeniz

C. Senatosu B : 66 1 . 4 . 1965 O : 1

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Tekirdağ	1
	—
Yekûn	2

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 122
Kabul edenler : 118
Reddedenler : 2
Çekinsemler : 2
Oya katılmıyanlar : 60
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Mehmet Şükran Özka-
ya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Afşar
Mehmet Ünalı
Sakıp Önal
AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu
Celâl Tevfik Karasapan
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Rifat Etker
Sabit Kocabeyoğlu
Mansur Ulusoy
ANTALYA
Mehmet Pırılı
Akif Tekin

ARTVİN

Fehmi Alpaslan
AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu
BOLU
Sırrı Uzunhasanoğlu
BURDUR
BURSA
Ömer Faruk Kınaytürk
İhsan Sabri Çağlayan-
gil
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç
ÇANAKKALE
Nihat Altan
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
ÇORUM
Safa Yalçuk
DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
ELÂZİĞ
Celâl Ertuğ
ERZİNCAN
Fehmi Baysoy
ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu
ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök
Ömer Ucuzal
GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun
HATAY
Enver Bahadırılı
İÇEL
Cavit Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay
İSPARTA
Mustafa Güleügil
İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
M. Tekin Arıburun
Fikret Gündoğan
Osman Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkcine
İZMİR
Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli
KARS
Yusuf Ziya Ayrım
KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı
KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman
KOCAELİ
Rifat Özdeş

Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muammer Obuz
Ahmet Onar
KÜTAHYA
Ahmet Orhan Akça
İbrahim Etem Erdinç
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
MANİSA
Emin Açar
MARAŞ
Cenap Aksu
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUĞLA
Halidun Menteseoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl
NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasığın
NİĞDE
Kudret Bayhan
İzzet Gener
SAKARYA
Turhan Kapanlı
SAMSUN
Hüseyin Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Fethi Tevetoğlu
SINOP
Suphi Batur
SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten

Ziya Önder
Hulûsi Söylemezoglu
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Reşat Zaloğlu

URFA
Vasfi Gerger
UŞAK
Kâmil Coşkunoglu
YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci
**CUMHURBAŞKANIN
CA SEÇİLEN ÜYELEİ**
Cevat Açıkahın

Hasan Atakan
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Şahir Kurutluoglu
Ragıp Üner
Necati Özdeniz
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü

[Reddedenler]

BOLU
Rahmi Arıkan

MANISA
Ferit Alpiskerder

[Çekinseler]

KARS
Mehmet Hazer

SAMSUN
Refet Rendeci

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu (İ.)
Sezai O'Kan
Sıtkı Ulay
Muzaffer Yurdakuler
ADIYAMAN
Halil Açar
AMASYA
Macit Zeren (B.)
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
İbrahim Saffet Omay
(İ.)
AYDIN
Fikret Turhangil
(Bşk. V.)
BALIKESİR
Enver Aka (Başkan)
Mehmet Güler
Nejat Sarlıcalı
Hasan Âli Türker
BİLECİK
Talât Oran
BİTLİS
Ziya Şerefhanoglu

ÇANAKKALE
Ziya Termen
ÇORUM
Alâeddin Çetin
DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul
DIYARBAKIR
İhsan Hamit Tigrel
(Bşk. V.)
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELÂZIG
Rasim Giray
ERZURUM
Osman Alihocacı
Edip Somunoğlu
GİRESUN
Mehmet İzmen
HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)
HATAY
Mustafa Deliveli
İSTANBUL
M. Cemal Yıldırım

İZMİR
İzzet Birand
Cahit Okurer (İ.)
KARS
Sırrı Atalay
KASTAMONU
Ahmet Nusret Tuna
KAYSERİ
Hüsnu Dikeçligil
Suat Hayri Ürgüplü
(Başbakan)
KONYA
Muhittin Kılıç
(Bşk. V.)
MALATYA
Nüvit Yetkin
MANİSA
Orhan Süersan
Refik Ulusoy
MARAŞ
Nedim Evliya
MARDİN
Abdurrahman Bayar
MUĞLA
Muallâ Akarca
ORDU
Eşref Ayhan

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
RİZE
Osman Meedi Agun
SAKARYA
Kâzım Yurdakul
SİRT
Abdurrahman Kavak
TOKAT
Ali Altuntaş (İ.)
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
URFA
Esat Mahmut Karakurt
VAN
Ferid Melen
**CUMHURBAŞKANIN-
CA SEÇİLEN ÜYELER**
Muzaffer Alankuş İ.)
Âmil Artus
Hasan Kangal (İ.)
Enver Kök
Osman Köksal
Nadir Nadi

[Açık üyelikler]

İstanbul 1
Tekirdağ 1
—
Yekûn 2

Özel Öğretim Kurumları kanun tasarisının 32 nci maddesine verilen oylarin sonucu

(Salt çoğunluk sağlanmıştır.)

Üye sayısı : 184
 Oy verenler : 115
 Kabul edenler : 106
 Reddedenler : 6
 Çekinseler : 3
 Oya katılmıyanlar : 67
 Açık üyelıklar : 2

[Kabul edenler]**TABİ ÜYELER**

Mucip Ataklı
 Vehbi Ersü
 Suphi Gürsoytrak
 Suphi Karaman
 Kâmil Karavelioğlu
 Sami Küçük
 Mehmet Şükran Özka
 ya
 Haydar Tunçkanat

ADANA

Mehmet Nuri Adem
 oğlu

Galip Afşar

Mehmet Ünal

Sakıp Önal

ADİYAMAN

Halil Aşar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

Celâl Fevrik Karasapan

AGRI

Salih Türkmen

ANKARA

Niyazi Ağırnaslı

Osman Alişiroğlu

Sabit Kocabeyoğlu

Mansur Ulusoy

ANTALYA

Mehmet Pırılı

M. Akif Tekin

ARTVIN

Fehmi Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege

Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Hasan Âli Türker

BINGOL

Sabri Topçuoğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA

Baki Güzey

Cahit Ortaç

ÇORUM

Safa Yalçuk

DENİZLİ

Cahit Akyar

DIYARBAKIR

Azmi Erdoğan

ELAZIĞ

Celâl Ertuğ

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Osman Alihocagil

Sakıp Hatunoğlu

ESKİŞEHİR

Ömer Ucuza

Gavsi Uçagök

GAZİANTEP

Zeki İslâm

Nizamettin Özgül

GİRESUN

Mehmet İzmen

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HATAY

M. Enver Bahadır

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

Talıp Özdolay

İSPARTA

Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

M. Erdoğan Adalı

Mebrure Aksoley

Şevket Akyürek

M. Tekin Arıburun

Fikret Gündoğan

O. Zeki Gümüšoğlu

Ekrem Özden

Rifat Öztürkçine

M. Cemal Yıldırım

İZMİR

İzzet Birand

Ömer Lûtfi Bozçalı

Enis Kansu

Nevzat Özerdemli

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Rifat Özdeş

KONYA

Sedat Çumralı

Mustafa Dinekli

Muammer Obuz

Ahmet Onar

KÜTAHYA

Ahmet Orhan Akça

İ. Etem Erdinç

MALATYA

Mesmet Zeki Tulunay

MANISA

Emin Aşar

Orhan Süersan

Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu

MARDİN

Abdurrahman Bayar

MUGLA

Haldun Menteseoğlu

NEVŞEHİR

Ibrahim Şevki Atasagur:

NİĞDE

Kudret Bayhan

RİZE

Osman Meedi Agun

SAKARYA

Turhan Kapanlı

SAMSUN

II. Enver Işıklar

Rıza Işıtan

Fethi Tevetoğlu

SİNOP

Suphi Batur

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu

Rifat Öçten

Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON

Reşat Zaloğlu

TUNCELI
Mehmet Ali Demir
URFA
Vasfi Gerger
UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
Sadık Artukmac
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SE
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Atakan
Ömer Ergün

Enver Kök
Şahir Kurutluoğlu
Ragıp Üner
Necati Özdeniz
Adil Ünlü

[Reddedenler]

TABİİ ÜYELER
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş

Selâhattin Özgür
BURSA
Şeref Kayalar

KASTAMONU
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu

[Çekinseler]

MANİSA
Ferit Alpiskerder

ORDU
Eşref Ayhan

ŞİRT
Abdurrahman Kavak

[Oya katılmayanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz Ince-
oğlu
AMASYA
Macit Zeren (B.)
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Rifat Etker
İbrahim Saffet Omay
(İ.)
AYDIN
Fikret Turhangil
(Bşk. V.)
BALIKESİR
Enver Aka (Başkan)
Mehmet Güler
Nejat Sarıcalı
BİLECİK
Talât Oran
BİTLİS
Ziya Nami Şerefhan-
oğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
BURSA
İhsan Sabri Çağlayan-
gil (B.)
ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
ÇORUM
Alâeddin Çetin
DENİZLİ
Mehmet Emin Durul
DIYARBAKIR
İhsan Hamit Tigrel
(Bşk. V.)
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELAZIĞ
Rasim Giray
ERZURUM
O. Edip Somunoğlu
GİRESUN
Sabahattin Orhon
HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)
HATAY
Mustafa Deliveli
İZMİR
Cahit Okurer (İ.)

Hilmi Onat (İ. Ü.)
KARS
Sırrı Atalay
Y. Ziya Ayrım
Mehmet Hazer
KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
KAYSERİ
Suad Hayri Ürgüplü
(Başbakan)
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Muhittin Kılıç
(Bşk. V.)
MALATYA
Nüvit Yetkin
MARAŞ
Nedim Evliya
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUĞLA
Muallâ Akarea
MUŞ
İsa Hisan Bingöl
NİĞDE
İzzet Gener
ORDU
Şevket Köksal

Zeki Kumrulu
SAKARYA
Kâzım Yurdakul
SAMSUN
Refet Rendeçi
SIVAS
Ziya Önder
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş (İ.)
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ (İ.)
URFA
Esat Mahmut Karakurt
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
**CUMHURBAŞKANIN-
CA SEÇİLEN ÜYELER**
Muzaffer Alankuş (İ.)
Amil Artus
Hasan Kangal (İ.)
Sadi Koças
Osman Köksal
Nadir Nadi
N. Zerin Tüzün

C. Senatosu B : 66 1 . 4 . 1965 O : 1

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Tekirdağ	1
	<hr/>
Yekûn	2

Özel Öğretim Kurumları kanun tasarısının 45 nci maddesine verilen oyların sonucu
(Salt çoğunluk sağlanmıştır.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 123
Kabul edenler : 118
Reddedenler : 3
Çekinirler : 2
Oya katılmıyanlar : 59
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER	AYDIN	HATAY	Muammer Obuz
Mucip Ataklı	İskender Cenap Ege	Enver Bahadrlı	Ahmet Onar
Emanullah Çelebi	Osman Saim Sarıgöllü	İÇEL	KÜTAHYA
Vehbi Ersü	BALIKESİR	Cavit Tefvik Okyayuz	Ahmet Orhan Akça
Suphi Gürsoytrak	Hasan Âli Türker	Talip Özdolay	İ. Etem Erdingç
Kadri Kaplan	BINGÖL	İSPARTA	MALATYA
Suphi Karaman	Sabri Topçuoğlu	Mustafa Gülcügil	Mehmet Zeki Tulunay
Kâmil Karavelioğlu	BOLU	İSTANBUL	MANİSA
Sami Küçük	Sırrı Uzunhasanoğlu	M. Erdoğan Adalı	Ferit Alpiskender
Fahri Özdilek	BURDUR	Mebrure Aksoley	Orhan Süersan
Mehmet Özgünes	Ömer Faruk Kınaytürk	Şevket Akyürek	Refik Ulusoy
Selâhattin Özgür	BURSA	M. Tekin Arıburun	MARAŞ
Mehmet Şükran Özkay	Baki Güzey	Fikret Gündoğan	Cenap Aksu
Haydar Tunçkanat	Cahit Ortaç	O. Zeki Gümüšoğlu	MARDİN
Ahmet Yıldız	ÇORUM	Ekrem Özden	Abdurrahman Bayar
Muzaffer Yurdakuler	Safa Yalçuk	Rifat Öztürkçine	MUGLA
ADANA	DENİZLİ	M. Cemal Yıldırım	Haldun Menteseoğlu
Mehmet Nuri Ademoğlu	Cahit Akyar	İZMİR	MUŞ
Galip Afşar	DIYARBAKIR	İzzet Birand	İsa Hisan Bingöl
Mehmet Ünal	Azmi Erdoğan	Ömer Lûtfi Bozçalı	NEVŞEHİR
Sakıp Önal	ELAZIĞ	Enis Kansu	Ibrahim Şevki Atasagun
ADİYAMAN	Celâl Ertuğ	Nevzat Özerdemli	NİĞDE
Halil Açar	ERZINCAN	KARS	Kudret Bayhan
AFYON KARAHİSAR	Fehmi Baysoy	Y. Ziya Ayrım	RİZE
Celâl Tefvik Karasapan	ERZURUM	KASTAMONU	Osman Meedi Agun
AĞRI	Osman Alihocagil	Mehmet Çamlıca	SAKARYA
Salih Türkmen	Sakıp Hatunoğlu	Ahmet Nusret Tuna	Turhan Kapanlı
ANKARA	O. Edip Somunoğlu	KAYSERİ	SAMSUN
Niyazi Ağırnaslı	ESKİŞEHİR	Üsnü Dikeçligil	II. Enver Işıklar
Sabit Kocabeyoğlu	Gavsi Uçagök	KIRKLARELİ	Refet Rendeci
Mansur Ulusoy	Ömer Uenzal	Ahmet Naci Arı	Fethi Tevetoğlu
ANTALYA	GAZİANTEP	KİRŞEHİR	SİNOP
Mehmet Pırılta	Zeki Islâm	Ali Rıza Ulusman	Suphi Batur
M. Akif Tekin	GİRESUN	KOCAELİ	SİVAS
ARTVIN	Mehmet İzmen	Rifat Özdes	Ahmet Çekemoğlu
Fehmi Alpaslan	GÜMÜŞANE	KONYA	Rifat Öçten
	Halit ZARBUN	Sedat Çumralı	Ziya Önder
		Mustafa Dinekli	Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT Zihni Betil	URFA Vasfi Genger	Ismail Yeşilyurt ZONGULDAK TariK Remzi Baltan	Hasan Atakan Ömer Ergün
TRABZON Reşat Zaloğlu	UŞAK Kâmil Coşkunoğlu	Akif Eyidoğan Fevfik İnci	Enver Kök Şahir Kurutluoğlu
TUNCELİ Mehmet Ali Demir	YOZGAT Sadık Artukmaç	CUMHURBAŞKANIN- CA SEÇİLEN ÜYELER Cevat Açıklan	Ragıp Üner Necati Özdeniz N. Zerin Tüzün Adil Ünlü

[Reddedenler]

BURSA Şeref Kayalar	KAYSERİ Hüseyin Kalpaklıoğlu	SAMSUN Rıza Işıtan
-------------------------------	--	------------------------------

[Çekinserler]

SIİRT Abdurrahman Kavak	ORDU Eşref Ayhan
-----------------------------------	----------------------------

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER Ekrem Acuner Refet Aksoyoğlu Sezai O'Kan Sıtkı Ulay AFYON KARAHİSAR Rasim Hancıoğlu Mustafa Yılmaz İnceoğlu AMASYA Macit Zeren (B.) ANKARA Osman Alişiroğlu Hıfzı Oğuz Bekata Rifat Etker İbrahim Saffet Omay AYDIN Fikret Turhançil BALIKESİR Enver Aka (Başkan) Mehmet Güler Nejat Sarıcalı BİLECİK Talât Oran BİTLİS Ziya Şerefhançoğlu	BOLU Rahmi Arıkan BURSA İhsan Sabri Çağlayangil (B.) ÇANAKKALE Nahit Altan Ziya Termen ÇANKIRI Hazım Dağlı ÇORUM Alâeddin Çetin DENİZLİ Mehmet Emin Durul DIYARBAKIR İhsan Hamit Tigrel EDİRNE Tahsin Bangunoğlu ELAZIĞ Rasim Giray GAZİANTEP Nizamettin Özgül GİRESUN Sabahattin Orhon HAKKÂRİ Necip Seyhan (İ. Ü.)	HA'TAY Mustafa Deliveli İZMİR Cahit Okurer (İ.) Hilmi Onat (İ. Ü.) KARS Sırrı Atalay Mehmet Hazer KAYSERİ Suad Hayri Ürgüplü (Başbakan) KOCAELİ Lûtfi Tokoğlu (İ. Ü.) KONYA Muhittin Kınıc (Bşk. V.) MALATYA Nüvit Yetkin MANİSA Emin Açar MARAŞ Nedim Evliya MARDİN Abdülkerim Saraçoğlu MUĞLA Muallâ Akarca	NİĞDE İzzet Gener ORDU Şevket Köksal Zeki Kumrulu SAKARYA Kâzım Yurdakul TEKİRDAĞ Cemal Tarlan TOKAT Ali Altuntaş TRABZON Şevket Buladoğlu Yusuf Demirdağ (İ.) URFA Esat Mahmut Karakurt VAN Ferid Melen C. BAŞKANINCA SE- ÇİLEN ÜYELER Muzaffer Alankuş Âmil Artus Hasan Kangal Sadi Koças Osman Köksal Nadir Nadi
---	--	---	--

[Açık üyelıklar]

İstanbul	1
Tekirdağ	1
Yekûn	2

Özel Öğretim Kurumları kanun tasrısının 47 nci maddesinin başlığının çıkarılmasına verilen oyların sonucu

(Salt çoğunluk sağlanmıştır.)

Üye sayısı : 184

Oy verenler : 126

Kabul edenler : 122

Reddedenler : 1

Çekinseler : 3

Oya katılmıyanlar : 56

Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELEER

Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

ADANA

Mehmet Nuri Adem-
oğlu
Galip Afşar
Mehmet Ünal
Sakıp Önal
AFYON KAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu
Celâl Tevfik Karasapan

AGRI

Salih Türkmen

ANKARA

Niyazi Ağırnaslı
Osman Alişiroğlu
Rifat Etker
Sabit Kocabeyoğlu
Mansur Ulusoy

ANTALYA

Mehmet Pırılı
M. Akif Tekin

ARTVİN

Fethmi Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Mehmet Güler

BİNGÖL

Sabri Topunoğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA

İhsan Sabri Çağlayan-
gil

Baki Güzey

Şeref Kayalar

Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Nahit Altan

ÇORUM

Safa Yalçuk

DİYARBAKIR

Azmi Erdoğan

ELAZIĞ

Celâl Ertuğ

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Sakıp Hatunoğlu

O. Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR

Gavsi Uçagök

Ömer Ueuzal

GAZİANTEP

Zeki İslâm

Nizamettin Özgül

GİRESUN

Mehmet İzmen

GÜMÜŞANE

Halit ZARBUN

HATAY

M. Enver Bahadırlı

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

Talip Özdoğay

İSPARTA

Mustafa Güleügil

İSTANBUL

M. Erdoğan Adalı

Mebrure Aksoley

Şevket Akyürek

M. Tekin Arıburun

Fikret Gündoğan

O. Zeki Gümüüşoğlu

Ekrem Özden

Rifat Öztürkeine

M. Cemal Yıldırım

İZMİR

İzzet Birand

Ömer Lûtfi Bozçalı

Enis Kansu

Hilmi Onat

KARS

Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Rifat Özdeğ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı

Mustata Dınecli

Muammer Obuz

Ahmet Onar

KÜTAHYA

Ahmet Orhan Akça

İ. Etem Erding

MALATYA

Mehmet Zeki Tulunay

MANİSA

Emin Açar

Orhan Süersan

Refik Ulusoy

MARAS

Cenap Aksu

MUĞLA

Haldun Menteseoğlu

MUS

İsa Hisan Bingöl

NEVSEHİR

İbrahim Şevki Atasagun

NİĞDE

Kudret Bayhan

İzzet Gener

SAKARYA

Turhan Kapanlı

SAMSUN

H. Enver Işıklar

Rıza Işıtan

SINOP Suphi Batur	TOKAT Zihni Betil	YOZGAT Sadık Artukmaç İsmail Yeşilyurt	Muzaffer Alankuş Hasan Atakan Ömer Ergün Sadı Koçaş Enver Kök Osman Köksal Sahir Kurutluoğlu Ragıp Üner Necati Özdeniz N. Zerin Tüzün Adil Ünlü
SİVAS Ahmet Çekemoğlu Rifat Öçten Ziya Önder Hulûsi Söylemezoğlu	TRABZON Reşat Zaloğlu	ZONGULDAK Tarık Remzi Baltan Akif Eyidoğan Tevfik İnci	
TEKİRDAĞ Cemal Tarlan	TUNCELI Mehmet Ali Demir	C. BAŞKANINCA SE- ÇİLEN ÜYELER Cevat Açıkalın	
	URFA Vasfi Gerger		
	UŞAK Kâmil Coşkunoğlu		

[Reddedenler]

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu

[Çekinseler]

BOLU Rahmi Arıkan	MANİSA Ferit Alpiskender	SAMSUN Refet Rendeçi
-----------------------------	------------------------------------	--------------------------------

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER Ekrem Acuner Refet Aksoyoğlu Kadri Kaplan Sezai O'Kan Sıtkı Ulay	BİTLİS Ziya Nami Şerefhan- oğlu	HATAY Mustafa Deliveli	ORDU Eşref Ayhan Şevket Köksal Zeki Kumrulu
ADİYAMAN Halil Ağar	ÇANAKKALE Ziya Termen	İZMİR Cahit Okurer (İ.) Nevzat Özerdemli	RİZE Osman Meedi Agun
AFYON KARAHİSAR Rasim Hancıoğlu	ÇANKIRI Hazım Dağlı	KARS Sırrı Atalay Mehmet Hazer	SAKARYA Kâzım Yurdakul
AMASYA Macit Zeren (B.)	ÇORUM Alâeddin Çetin	KASTAMONU Ahmet Nusret Tuna	SAMSUN Fethi Tevetoğlu
ANKARA Hıfzı Oğuz Bekata İbrahim Saffet Omay (İ.)	DENİZLİ Cahit Akyar Mehmet Emin Durul	KAYSERİ Hüsnü Dikeçligil Suad Hayri Ürgüplü (Başbakan)	SIIRT Abdurrahman Kavak
AYDIN Fikret Turhangil (Bşk. V.)	DIYARBAKIR İhsan Hamit Tigrel (Bşk. V.)	KONYA Muhittin Kılıç (Bşk. V.)	TOKAT Ali Altuntaş (İ.)
BALIKESİR Enver Aka (Başkan) Nejat Sarıçalı Hasan Âli Türker	EDİRNE Fahsin Banguoğlu	MALATYA Nüvit Yetkin	TRABZON Şevket Buladoğlu Yusuf Demirdağ (İ.)
BİLECİK Talât Oran	ELAZIĞ Rasim Giray	MARAŞ Nedim Evliya	URFA Esat Mahmut Karakurt VAN
	ERZURUM Osman Alihocagil	MARDİN Abdurrahman Bayar Abdülkerim Saraçoğlu	C. BAŞKANINCA SE- ÇİLEN ÜYELER Âmil Artus Hasan Kangal (İ.) Nadir Nadi
	GİRESUN Sabahattin Orhon	MUĞLA Muallâ Akarea (İ.)	
	HAKKÂRİ Necip Seyhan (İ. Ü.)		

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Tekirdağ	1
	<hr/>
Yekûn	2

Özel Öğretim Kurumları kanun tasarisinin geçici maddesine verilen oylarin sonucu
(Salt çoğunluk sağlanmiştir.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 120
Kabul edenler : 118
Reddedenler : 0
Çekinseler : 2
Oya katılmıyanlar : 62
Açık üyelıklar : 2

[Kabul edenler]

TACİ ÜYELER	ARTVİN	GİRESUN	KONYA
Mucip Ataklı	Fehmi Alpaslan	Sabahattin Orhon	Sedat Çumralı
Emenullah Çelebi	AYDIN	GÜMÜŞANE	Mustafa Dinekli
Vehbi Ersü	İskender Cenap Ege	Halit Zarbun	Muammer Obuz
Suphi Gürsoytrak	Osman Saim Sarıgöllü	HATAY	Ahmet Onar
Kadri Kaplan	BİNGÖL	M. Enver Bahadırılı	KÜTAHYA
Suphi Karaman	Sabri Topçuoğlu	İÇEL	A. Orhan Akça
Kâmil Karavelioğlu	BOLU	Cavit Tefvik Okyayuz	İ. Etem Erdinç
Sami Küçük	Sırrı Uzunhasanoğlu	Talip Özdolay	MALATYA
Fahri Özdilek	BURDUR	İSPARTA	Mehmet Zeki Tulunay
Mehmet Özgüneş	Ö. Faruk Kinaytürk	Mustafa Güleögil	MANISA
Selâhattin Özgür	BURSA	İSTANBUL	Emin Açar
Mehmet Şükran Özkaya	İhsan Sabri Çağlayan- gil	M. Erdoğan Adalı	MARAS
Haydar Tunçkanat	Baki Güzey	Mehrure Aksoley	Cenap Aksu
Ahmet Yıldız	Seref Kayalar	Şevket Akyürek	MARDİN
ADANA	Cahit Ortaç	M. Tekin Arıburun	Abdülkerim Saraçoğlu
Mehmet Nuri Âdemoğ- lu	ÇANAKKALE	Fikret Gündoğan	MUĞLA
Galip Afşar	Nahit Altan	O. Zeki Gümüşoğlu	Haldun Menteseoğlu
Mehmet Ünalı	ÇANKIRI	Ekrem Özden	MUŞ
Sakıp Önal	Hâzım Dağlı	Rifat Öztürkeine	İsa Hisan Bingöl
AFYON KARAHİSAR	ÇORUM	İZMİR	NEVŞEHİR
Rasim Hanooğlu	Safa Yalçuk	Ömer Lütfi Bozçalı	İ. Şevki Atasoğan
Mustafa Yılmaz İnce- oğlu	DİYARBAKIR	Enis Kansu	NİÇDE
Celâl Tefvik Karasapan	Azmi Erdoğan	İlmi Onat	Kudret Bayhan
AĞRI	ELÂZİĞ	Nevzat Özerdemli	Izzet Gener
Salih Türkmen	Celâl Ertuğ	KARS	SAKARYA
ANKARA	ERZİNCAN	Y. Ziya Ayrım	Turhan Kapanlı
Niyazi Ağırnaslı	Fehmi Baysoy	KASTAMONU	SAMSUN
Osman Alişirooğlu	ERZURUM	Mehmet Cambıca	H. Enver Işıklar
Rifat Etker	Sakıp Hatunoğlu	KAYSERİ	Rıza Işıtan
Sabit Kocabeyoğlu	ESKİŞEHİR	İlusevin Kalpaklıoğlu	Fethi Tevetoğlu
Mansur Ulusoy	Gavsi Uçagök	KIRKLARELİ	SİNOP
ANTALYA	Ömer Ucuzaı	Ahmet Naci Arı	Suphi Batur
Mehmet Pırılta	GAZİANTEP	KİRŞEHİR	SİVAS
M. Akif Tekin	Zeki İslâm	Ali Rıza Ulusman	Ahmet Çekemoğlu
	Nizamettin Özgül	KOCAELİ	Rifat Öçten
		Rifat Özdeş	Ziya Önder
		Lütfi Tokoğlu	İlülüsi Söylemezoğlu

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Reşat Zaloğlu

URFA
Vasfi Gerger
UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu
YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci
CUMHURBAŞKANININ
CA SEÇİLEN ÜYELERİ
Cevat Açıkalın

Hasan Atakan
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Sahr Kurutluoğlu
Ragıp Üner
Necati Özdeniz
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü

[Çekinseler]

KARS
Mehmet Hazer

SAMSUN
Refet Rendeci

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Sezai O'Kan
Sıtkı Ulay
Muzaffer Yurdakuler
ADIYAMAN
Halil Açar
AMASYA
Macit Zeren (B.)
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
İbrahim Saffet Omay
(İ.)
AYDIN
Fikret Turhangil
(Bşk. V.)
BALIKESİR
Enver Aka (Başkan)
Mehmet Güler
Nejat Sarıçalı
Hasan Ali Türker
BİLECİK
Talât Oran
BİTLİS
Ziya Nami Şerefhan-
oğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
ÇANAKKALE
Ziya Termen
ÇORUM
Alâeddin Çetin
DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul
DIYARBAKIR
İhsan Hamit Tigrel
(Bşk. V.)
EDİRNE
Tahsin Bangunoğlu
ELÂZİĞ
Rasim Giray
ERZURUM
Osman Alihocagil
O. Edip Somunoğlu
GİRESUN
Mehmet İzmen
HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)
HATAY
Mustafa Deliveli
İSTANBUL
M. Cemal Yıldırım

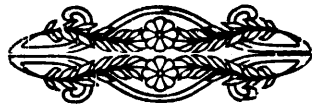
İZMİR
İzzet Birand
Cahit Okurer (İ.)
KARS
Sırrı Atalay
KASTAMONU
Ahmet Nusret Tuna
KAYSERİ
Hüsni Dikeçligil
Suad Hayri Ürgüplü
(Başbakan)
KONYA
Muhittin Kılıç (Bşk. V.)
MALATYA
Nüvit Yetkin
MANİSA
Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy
MARAŞ
Nedim Evliya
MARDİN
Abdurrahman Bayar
MUĞLA
Muallâ Akarca
ORDU
Eşref Ayhan

Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
RİZE
Osman Meedi Agun
SAKARYA
Kâzım Yurdakul
SIIRT
Abdurrahman Kavak
TOKAT
Ali Altuntaş (İ.)
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
URFA
Esat Mahmut Karakurt
VAN
Ferid Melen
CUMHURBAŞKANININ
CA SEÇİLEN ÜYELERİ
Muzaffer Alankuş (İ.)
Âmil Artus
Hasan Kangal (İ.)
Enver Kök
Osman Köksal
Nadir Nadi

[Açık üyelikler]

İstanbul 1
Tekirdağ 1

Yekûn 2

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

66 NCI BİRLEŞİM

1 . 4 . 1965 Perşembe

Saat : 15,00

I

- A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI**
B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

- SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME**

III

- ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER**

IV

- A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER**

× 1. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (M. Meclisi 1/539; C. Senatosu 1/441) (S. Sayısı : 565) [Dağıtma tarihi : 16 . 3 . 1965]

- B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER**

1. — Cumhuriyet Senatosu Maraş Üyesi Cenap Aksu ve 5 arkadaşının, İçtüzüğün 114 nci maddesi sonuna iki yeni fıkra eklenmesine dair İçtüzük teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (2/135) (S. Sayısı : 559) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1965] (Ret)

2. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi İskender Cenap Ege'nin, İçtüzüğün 17 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında İçtüzük teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (2/153) (S. Sayısı : 560) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1965] (Ret)

V

- İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER**

- A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER**

× 1. — Amerika Birleşik Devletleri, Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Krallığı

ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında akdedilen ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince imzalanan «Atmosferde, fezada ve su altında nükleer silâh denemelerinin yasaklanması hakkında Andlaşma»nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (M. Meclisi 1/604; C. Senatosu 1/479) (S. Sayısı : 550) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1965] (Birinci görüşme : 25 . 2 . 1965 - B. : 46) (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

- B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER**

× 1. — Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun gıda ve tarım teşkilâtı (FAO) bünyesi içine almasına dair sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Tarım komisyonları raporları (M. Meclisi 1/418; C. Senatosu 1/481) (S. Sayısı : 555) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

× 2. — 18 Nisan 1951 tarihinde Paris'te akdolan «Avrupa ve Akdeniz nebat koruma teşkilâtı kurulmasına mütaallik sözleşme» ile üç ekine katılmamız için Hükümete yetki verilmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Tarım komisyonları raporları (M. Meclisi 1/184, C. Senatosu 1/484) (S. Sayısı : 556) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

× 3. — Bâzı iki taraflı Ticaret Anlaşmalarında veya bu anlaşmalara ekli listelerde yer alan Ahdî tarifelerin yürürlükten kaldırılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Mali ve İktisadi İşler ko-

misyonları raporları (M. Meclisi 1/174; C. Senatosu 1/476) (S. Sayısı : 558) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

4. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncı maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/456; Cumhuriyet Senatosu 1/492) (S. Sayısı : 563) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

× 5. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair Sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/306; C. Senatosu 1/461) (S. Sayısı : 564) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 18 . 4 . 1965)

6. — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla değişen 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/535; Cumhuriyet Senatosu 1/518) (S. Sayısı : 567) [Dağıtma tarihi : 19.3.1965] (Bitiş tarihi : 10 . 6 . 1965)

7. — Islahî Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/435; Cumhuriyet Senatosu 1/491) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 20 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

8. — PTT nin 125 nci hizmet yılını doldurmuş olması dolayısıyla memur ve hizmetlilerine birer aylık tutarında ikramiye verilmesi hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve

İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 2/649; Cumhuriyet Senatosu 2/151) (S. Sayısı : 571) [Dağıtma tarihi : 22 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 18 . 4 . 1965)

9. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/311; Cumhuriyet Senatosu 1/448) (S. Sayısı : 572) [Dağıtma tarihi : 22 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 11 . 4 . 1965)

10. — İller Bankası Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/646; Cumhuriyet Senatosu 1/450) (S. Sayısı : 573) [Dağıtma tarihi : 23 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 11 . 4 . 1965)

11. — Askerî öğrencilerden başarı gösteremeyenler hakkındaki 5401 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/574; Cumhuriyet Senatosu 1/449) (S. Sayısı : 575) [Dağıtma tarihi : 23 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 11 . 4 . 1965)

× 12. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne müteallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/97; Cumhuriyet Senatosu 1/ 459) (S. Sayısı : 576) [Dağıtma tarihi : 24 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 18 . 4 . 1965)

× 13. — Teşhis ve Tedavi maksadiyle Sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafien muvakkat ithaline

dair Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma, Sosyal İşler, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/279; Cumhuriyet Senatosu 1/457) (S. Sayısı : 577) [Dağıtma tarihi : 24 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 17 . 4 . 1965)

× 14. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Âkîd Tarafları ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili Beyannamenin onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/98; Cumhuriyet Senatosu 1/458) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma tarihi : 24 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 18 . 4 . 1965)

× 15. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/96; Cumhuriyet Senatosu 1/460) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 24.3.1965] (Bitiş tarihi : 18.4.1965)

× 16. — «Barış gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerikan Birleşik Devletleri arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının uygun

bulduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân Komisyonları raporları (M. Meclisi 1/423, C. Senatosu 1/477) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 26 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında sözleşmenin onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma, Sosyal İşler ve Bütçe ve Plân Komisyonları raporları (M. Meclisi 1/732; C. Senatosu 1/499) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 26 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 15 . 5 . 1965)

× 18. Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışışleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/95; Cumhuriyet Senatosu 1/488) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 21 . 4 . 1965)

× 19. — İstanbul Teknik Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/679; Cumhuriyet Senatosu 1/512) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1965] (Bitiş tarihi : 1 . 6 . 1965)

